

Szablon oceny dla projektu PGWD 3. Cyklu: analiza kontrolna w ramach raportu “Ostatni sprint dla europejskich rzek”

Spis treści

Szkic szablonu dla projektu PGWD 3. cyklu - kontrola	1
Objaśnienia skrótów i glosariusz	2
Krok 0: Informacje podstawowe	2
Krok 1: Istotność tematu	3
Krok 2: Ocena wskaźników i podanie szczegółowych informacji	7
Temat 1: Likwidacja zapór i adaptacja barrier	7
Temat 2: Energia wodna	12
Temat 3: Żegluga śródlądowa	13
Temat 4: Ochrona i renaturyzacja ekosystemu słodkowodnego oraz NBS	16
Temat 5: Alokacja zasobów wodnych i kontrola poboru wody	27
Temat 6a i 6b: Zarządzanie ryzykiem powodziowym i ryzykiem wystąpienia suszy oraz przystosowanie do zmian klimatu	32
Temat 7: Rolnictwo	34
Temat 8: Wydobycie (i spalanie) węgla	36
Temat 9: Instrumenty ekonomiczne i adekwatność budżetu	39
Temat 10: Wyłączenia	42
Temat 11: Przegląd i aktualizacja informacji nt. wdrażania poprzednich PGWD	48
Krok 3: Tematy uzupełniające	52

Objaśnienia skrótów i glosariusz

- KTM: Działanie kluczowe – grupa różnych indywidualnych działań w ramach większych kategorii
- NBS (patrz również DNRW): Rozwiązania oparte na przyrodzie, takie jak otwieranie obszarów zalewowych rzek, odtwarzanie terenów podmokłych i cieków wodnych, odtwarzanie zakoli rzecznych, poprawa połączeń ze starorzeczami, przywracanie pierwotnego kształtu brzegów regulowanych odcinków rzek, odbudowa i ochrona roślinności nadrzecznej, zapobieganie erozji brzegów rzek, rewitalizacja roślinności miejskiej itp.
- SZZA: Strefy zagrożone zanieczyszczeniem azotanami
- DNRW (patrz również NBS): Działania na rzecz naturalnej retencji wody, zawarte w RDW jako KTM23, na przykład odtwarzanie łąk zalewowych i lasów zalewowych, jak również przebudowa systemów odwodnień w rolnictwie i leśnictwie lub usuwanie jazów w kontekście renaturalizacji rzek, zrównoważone systemy odwodnień
- PD: Program działań
- OD: Obszar dorzecza
- PGWD: Plan gospodarowania wodami dorzecza
- pPGWD: Projekt planu gospodarowania wodami w dorzeczu
- RDW: Ramowa dyrektywa wodna

Krok 0: Informacje podstawowe

Prosimy podać następujące informacje:

- Nazwa dorzecza: dorzecze Odry
- Kod OD: PL6000
- Łącze URL do wersji roboczej dokumentów pPGWD: <https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje-projekty-planow>
- Data publicznych konsultacji dla pPGWD: 14.04 - 14.10.2021, document upublicznony z opóźnieniem 14.04.2021
- Imiona i nazwiska osób oceniających (osób, które przeanalizują pPGWD): Ewa Leś i Ilona Biedroń, Katarzyna Czupryniak i Edyta Borowiec, Artur Furdyna,
- Dane kontaktowe osób oceniających, np. email: evvales@gmail.com, k.czupryniak@rt-on.pl
- Liczba części wód: 1272 rivers, 427 lakes, 2 transitional, 2 coastal, 66 groundwater
- Całkowita kwota budżetu PD (w EUR): (z wyszczególnieniem budżetu na działania przyczyniające się do osiągnięcia celów RDW): całkowite koszty realizacji zestawu działań zaplanowanych dla obszaru dorzecza Odry wynoszą 9 034,12 mln zł = 1999,01 mln e (1e=4,5193 zł, 16.07.2021)

Krok 1: Istotność tematu

Cel: Określenie, w jakim stopniu poszczególne tematy są istotne w odniesieniu do wybranego OD.

Wykorzystanie: Informacje te zostaną wykorzystane w macierzy przeglądu raportu i pomogą nam w ogólnej ocenie wyników pPGWD, zgodnie z różnym stopniem ważności/istotności (im bardziej temat adekwatne, tym wyższa waga)

Instrukcje: Prosimy ocenić, która kategoria odpowiada sytuacji w danym OD w każdym z wybranych tematów. Sugerowane podejście:

- Najpierw sprawdź, czy temat został uznany za „istotny problem gospodarki wodnej” w oficjalnych dokumentach PGWD opublikowanych 6-12 miesięcy temu. Jeśli tak, wybierz kategorię pomarańczową
- Pozostałe tematy należy wymienić jako „główny problem” (najlepiej od 1 do 2 tematów) lub „jeden z wielu problemów”, jeśli nadal są istotne
- Jeśli nie jest to już istotne, ponieważ problem został już rozwiązany, wybierz zieloną opcję
- Jeśli nie dotyczy lub nigdy nie było istotne, wybierz szarą kategorię

Jeśli nie masz pewności, najpierw wykonaj krok 2, a następnie wróć do kroku 1.

Jak znakować? Prosimy o pozostawienie tylko tekstu w wybranej kategorii lub o zaznaczenie pogrubioną czcionką. Należy zauważyć, że temat Przegląd i aktualizacja wdrażania poprzedniego planu PGWD ma zastosowanie do wszystkich OD, a tematy dotyczące instrumentów ekonomicznych i zwolnień mają ograniczony zakres możliwości. Proszę podać krótką informację/uzasadnienie dokonanego wyboru. Jeśli z powodu ograniczeń zasobów nie będziesz pracować nad żadnym z tematów (nawet jeśli jest to istotne), zapisz to w ostatniej kolumnie

		Główny problem/wyzwanie w danym OD	Jeden z istotnych problemów gospodarki wodnej	Jeden z wielu problemów/wyzwań w danym OD	Ten problem/wyzwanie rozwiązano już w ramach 2. PGWD	Nie ma zastosowania lub nie jest istotny dla danego OD	Komentarz lub uzasadnienie
1	Likwidacja zapór i adaptacja barier		Jeden z istotnych problemów gospodarki wodnej				W programie zaplanowano działania służące likwidacji lub przebudowie barier. Z analizy celów środowiskowych można ocenić, że działania przewidziano dla mniej niż 40% cwp rzecznych wymagających tego rodzaju środków naprawczych. Zwraca się także uwagę na planowanie kolejnych inwestycji - budowli piętrzących, w tym stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze.
2	Energia wodna			Jeden z wielu problemów/wyzwań w danym OD			Patrząc na szereg planowanych nowych zapór, możemy być pewni, że choć będą one budowane z pieniędzy powodziowych lub środowiskowych, będą wykorzystywane głównie do HPP.
3	Żegluga śródlądowa	Główny problem/wyzwanie w danym OD					Żegluga wymieniona jest w projekcie planu jako jeden z głównych sposobów użytkowania wód. Planowany jest rozwój dróg wodnych (E-30, E-40, E-70) i włączenie się do transeuropejskiej sieci Ten-T. Projekt w kontekście presji żeglugowej na rzeki wymienia tylko zanieczyszczenia, nie zaś szereg pozostałych - większych zagrożeń dla ekosystemów rzecznych.
4	Ochrona i renaturyzacja ekosystemu słodkowodnego oraz NBS			Jeden z wielu problemów/wyzwań w danym OD			Ustanowiono zestaw działań zaradczych dla wszystkich kategorii jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Zestaw działań dla jednolitych części wód rzecznych koncentruje się na: - przywróceniu łączności rzeki dla migracji ryb, - przywróceniu połączenia między korytem rzeki a terenami zalewowymi w jej dolinie, - poprawie warunków morfologicznych (siedliskowych) w korycie rzeki i przepływu wody w celu poprawy warunków życia organizmów wodnych, - poprawie jakości wód i ograniczenie dopływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i ściekowego, komunalnego i przemysłowego, - spełnieniu wymogów niezbędnych dla przyrodniczych obszarów chronionych. Skalę potrzeb renaturyzacyjnych nie została wprost podana. Ocenę taką wykonano w ramach działania wynikającego z aktualnego programu środków krajowych. Mowa o opracowaniu krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych (kprwp). Propozycja działań renaturyzacyjnych w programie wydaje się być niewystarczająca. Wdrożenie działań renaturyzacyjnych można potraktować jedynie przez pryzmat realizacji działań technicznych. Działania te zaplanowano łącznie w 228 cwp na 1272 w wszystkich cwp, w tym w 213 cwp na 1117 w wymagających renaturyzacji - co stanowi mniej niż 20% potrzeb.

5	Alokacja zasobów w odnych i kontrola poboru wody		Jeden z istotnych problemów gospodarki wodnej				Projekt bardzo ogólnie odnosi się do poborów wody. Nie poruszono kwestii związanych ze zmiennością sezonową, brak wskaźników wykorzystania. W większości przypadków brak oceny wpływu planowanych inwestycji na ochronę przyrody. System kontroli poboru wody jest również bardzo ogólnie opisany i trudno ocenić jego skuteczność.
6a	Zarządzanie ryzykiem wystąpienia suszy		Jeden z istotnych problemów gospodarki wodnej				Projekt odnosi się bardzo ogólnie do zarządzania suszą. W Polsce opracowano oddzielne dokumenty, dotyczące zarządzania suszą w Polsce: Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) oraz Program Przeciwdziałania Niedoborów i Wody. Jakość PPSS budzi zastrzeżenia ekspertów, a PPNW jest obecnie konsultowany społecznie w najkrótszym dopuszczalnym ustawowo czasie, w środku wakacji.
6b	Zarządzanie ryzykiem powodziowym			Jeden z wielu problemów /wyzwań w danym OD			Nie jest to temat wykazany jako istotny problem, mimo to przeznaczono na niego istotne środki finansowe: W 2015 roku Polska rozpoczęła tzw. Projekt Zarządzania Powodzia dla Odry i Wisły. Wbrew temu, co sugeruje nazwa, jest to ledwo ukryty program modernizacji rzeki, dla którego oceny oddziaływania na środowisko zostały ukończone do 2020 r. W 2015 r. Niemcy i Polska podpisały również porozumienie o modernizacji tzw. polsko-niemieckiej Odry granicznej, rzekomo ze względów przeciwpowodziowych. Ekspertyzy dowiodły, iż projekt ten może on zwiększyć zagrożenie powodziowe i tak naprawę służy celom żeglugi a nie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
7	Rolnictwo		Jeden z istotnych problemów gospodarki wodnej				Projekt odnosi się ogólnie do problematyki rolnictwa. W kontekście presji jest on rozpatrywany w spólnie z gospodarką komunalną. Wskazano, że należy ograniczyć ilość zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa, głównie poprzez działalność kontrolną i stosowanie dobrych praktyk przez rolników. Nie planuje się podjęcia żadnych działań mających na celu ograniczenie poboru wód podziemnych dla rolnictwa, a nawet promuje się ich użytkowanie.
8	Kopalnie węgla i elektrownie węglowe		Jeden z istotnych problemów gospodarki wodnej W MODO OKREŚLILISMY JAKO CZERWONY				Odwodnienia górnicze są istotnym problemem gospodarki wodnej, ale spalanie węgla oraz chłodzenie elektrowni już nie.

9	Instrumenty ekonomiczne i adekwatność budżetu		Budżet i odzyskanie kosztów to poważny problem/wyzwanie w tym OD				<p>Dokument mówi, iż łączne koszty realizacji zestawu w działaniach, zaplanowanego dla obszaru dorzecza Odry, wynoszą 9 034,12 mln zł. Opracowując zestaw działań dla poszczególnych jednolitych części wód wykonano również analizę ekonomiczną. W odróżnieniu od analizy finansowej, rozpatrującej projekt z punktu widzenia kosztów ponoszonych przez inwestora, analiza ekonomiczna pokazuje punkt widzenia interesów społeczności lokalnej i wplyw na otoczenie społeczno-gospodarcze. (...). W rachunku ekonomicznym uwzględniane są korzyści społeczne (...). Wyniki analiz ekonomicznych pokazały, że realizacja zestawu działań przyczyni się do wystąpienia znacznych korzyści społeczno-ekonomicznych przewyższających ponoszone koszty. Wynikają one przede wszystkim z poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>Nie wydaje się, że budżet jest za mały, ale jego wykorzystanie/przeznaczenie budzi wątpliwości. Nie wdrożono w pełni zasady zwrotu kosztów usług w odnied oraz zasady zanieczyszczający płaci, a kalkulacja wysokości kosztów środowiskowych jest niejasna i niewiarygodna.</p>
10	Wylączenia	PPGWD opiera się na wylączeniach (>50% części wód)					<p>PGWD Odry przewiduje odstępstwa od osiągnięcia dobrego stanu wód dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w wszystkich wód przejściowych i przybrzeżnych, - większość zbiorników, - znaczna liczba JCWP: jeziora i rzeki (tylko 0,08% JCWP dorzecza spełniało cel środowiskowy pod względem w wszystkich w wymagań - stan wód był zdefiniowany jako dobry w okresie 2016-2022) - około 18,18% wód podziemnych <p>pPGWD wskazuje na nadrzędną zasadę podejmowania w szelkich działań naprawczych – nawet jeśli nie jest możliwe osiągnięcie dobrego stanu wód, to ich stan obecny nie powinien ulec pogorszeniu. Wskazuje również na możliwość przesunięcia realizacji celu środowiskowego do 2039 roku dla substancji priorytetowych.</p> <p>Wykaz inwestycji i czynności, które mogą prowadzić do nieosiągnięcia dobrego stanu wód lub ich pogorszenia stanowią załącznik do planu: zawiera 160 inwestycji i czynności, którym udzielono odstępstwa na podstawie art. 4.7 dyrektywy (art. 68 ustawy Prawo w odne). Z drugiej strony: dla w wszystkich akwienów ustalono zestaw działań naprawczych</p>
11	Przegląd i aktualizacja informacji nt. wdrażania poprzednich PGWD			Ten temat jest istotny dla w wszystkich OD			<p>Projekt podaje, iż cele środowiskowe ustalone dla jcwp w aPGW (2016-2021) w wyniku konieczności przeniesienia na nowy układ planistyczny (II aPGW) nie w każdym przypadku zostały ustalone (s.212). Nieosiągnięcie celów środowiskowych w dorzeczu Odry podano dla 886 jcwp RW (51,4%).</p>

Krok 2: Ocena wskaźników i podanie szczegółowych informacji

Cel: Zrozumienie jakości i poziomu ambicji wybranego pPGWD.

Wykorzystanie: Informacje te zostaną wykorzystane w raporcie w ramach szczegółowej oceny wyników planu pPGWD w celu wykazania czy i w jakim stopniu uwzględniono zalecenia Komisji Europejskiej wynikające z badania kondycji („Fitness Check”) oraz ustalenia raportu dotyczącego drugiego cyklu planowania (również w dużej mierze oparte na rekomendacjach WWF). Opracujemy tabelę przeglądową dla każdego z tematów/OD, włączymy Państwa teksty oraz przedstawimy dobre praktyki i niezadowolające wyniki

Instrukcje:

- Prosimy ocenić ten krok dla wszystkich tematów, które w kroku 1 zostały zaklasyfikowane do jakiegokolwiek innej kategorii niż „Nie ma zastosowania lub nie jest istotny dla danego OD”.
- Prosimy wybrać dla każdego z poniższych wskaźników jedną opcję klasyfikacji i wstawić dodatkowy komentarz wskazujący, które informacje podano, a które pominięto w pPGWD, a także np. ile stron pPGWD im poświęcono. Prosimy wskazać, w którym dokumencie i na której stronie podano te informacje (np. „Załącznik 7 do pPGWD, str. 45–50). **Najlepiej zredagować dodatkowy tekst w taki sposób, aby można go było bezpośrednio przenieść do raportu, a przynajmniej zawrzeć tam ustęp, który zostanie włączony do raportu.**
- Jeśli postanowili Państwo nie oceniać danego tematu, np. ze względu na ograniczenia zasobów, prosimy podać stosowną informację w polu tekstowym.
- Prosimy o dodanie do odpowiedzi (w postaci zrzutów ekranu) ewentualnych elementów pozytywnych, takich jak karty, zdjęcia lub mapy poglądowe, albo elementów, które Państwa zdaniem są niezadowolające, aby zilustrować raport końcowy przykładami

Temat 1: Likwidacja zapór i adaptacja barier

Likwidacja zapór i adaptacja barier	Klasyfikacja. Prosimy wybrać jedną opcję (zachowując tekst w wybranej opcji i usuwając teksty innych opcji)		Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Indicator 1: Identification of the problem		W pPGWD stwierdzono ogólnie, że na częściach wód powierzchniowych znajdują się bariery, ale nie dostarczono szczegółowych informacji na temat ich liczby i lokalizacji ani ich wpływu na stan części wód. Być może niektóre (ale nie wszystkie) bariery zilustrowano informacjami i mapami/zdjęciami.	Prosimy opisać, jakie informacje zawiera pPGWD w odniesieniu do identyfikacji problemu, np. liczby i lokalizacje, liczba stron poświęconych temu zagadnieniu W tekście dokumentu do problemu odniesiono się ogólnie, wskazując że dedykowano działania służące zapewnieniu ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków. Informację nt. działań naprawczych ujęto w Załącznikach 3.3 i 3.4 przyporządkowując je do kategorii działań RWHM_01 i RWHM_02.
2.: Ustalanie priorytetów	W pPGWD zidentyfikowano bariery, które należy zlikwidować w pierwszej kolejności, takie jak bariery przestarzałe lub wycofane z eksploatacji,		Prosimy opisać, w jaki sposób program pPGWD odnosi się do ustalania priorytetów w zakresie likwidacji barier oraz jakie kryteria zostaną zastosowane.

	bariery na obszarach chronionych, bariery, które nie służą znaczącym celom lub bariery, których usunięcie może uwolnić najdłuższy odcinek rzeki		<p>W programie dla RW (Załącznik 3.4) zdefiniowano 836 działań ujętych w dwie kategorie działań RWHM_01 i RWHM_02. W programie dla <u>592 działań określono priorytet</u> w ramach jcw p (od 1 do 15) a dla <u>244 działań nie określono priorytetu</u>.</p> <p>RWHM_01: działania służące zapewnieniu ciągłości biologicznej oraz morfologicznej rzek i potoków. W programie ujęto 199 działań tej kategorii i przypisano je do 185 jcw p rzecznych. W obrębie tej kategorii w skazano dwie grupy działań. Pierwsza z nich uwzględnia działania polegające na analizie możliwości likwidacji budowli poprzecznych lub możliwości ich przebudowy na bystrza (RWHM_01.05). Działanie przypisano do jcw p, dla których zidentyfikowano potrzeby udroźnienia. Są to działania techniczne, uzupełniające, które odwołują się do Załącznika nr. 1 Wykaz działań dla budowli. W opisie działań wpisano, że realizacja działań w zakresie drożności zostanie przeprowadzona zgodnie z przeprowadzoną analizą. W programie ujęto 30 działań typu RWHM_01.05 w 30 jcw p. Działaniom <u>nadano priorytet od 1 do 9 w ramach jcw p</u>. Drugą grupę stanowią działania mające na celu realizację działań naprawczych dla obszarów chronionych (RWHM_01.03). Zostało ono przypisane do jcw p w obrębie obszarów chronionych, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest w ważnym czynnikiem w ich ochronie i jednocześnie stwierdzono ryzyko presji w zakresie kryterium: utrzymanie naturalnego charakteru koryta. Są to działania nietechniczne, którym <u>nie przypisano priorytetu</u>. W programie ujęto 169 działań typu RWHM_01.03 w 169 jcw p.</p> <p>RWHM_02: działania ukierunkowane są na przywrócenie ciągłości biologicznej poprzez przebudowę budowli poprzecznych. W tym przypadku działania przypisywano na podstawie weryfikacji dostępnych informacji na temat budowli poprzecznych (baza HYMO, ortofotomapy) oraz wyników ankietyzacji przeprowadzonej w celu uzupełnienia informacji na temat obiektów. Działanie przypisano do jcw p, dla których zidentyfikowano potrzeby udroźnienia. W obrębie grupy działań z tej kategorii uwzględniono także działania kontrolno-administracyjne ukierunkowane na ocenę wpływu obiektów na ciągłość biologiczną i kontrolę użytkowania i funkcjonowania istniejących urządzeń do migracji ryb.</p> <p>W programie w sumie ujęto 637 działań tej kategorii przypisanych do 262 jcw p rzecznych oraz 2 działania (RWHM_02) w 1 jcw p zbiornikowej.</p> <p>Działania w tej kategorii ujęto w grupie działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienia celów środowiskowych i składają się z 4 rodzajów działań: RWHM_02.01, RWHM_02.02, RWHM_02.03, RWHM_02.04 • Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcw p: RWHM_02.06 • Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb: RWHM_02.07 • Monitorowanie skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb: RWHM_02.08 <p>Działanie <u>RWHM_02.01</u> - polega na analizie możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych z uwzględnieniem w wykazu budowli przedstawionym w Zał. 1 Wykaz działań dla budowli. Realizacja działań zostanie przeprowadzona zgodnie z przeprowadzoną analizą. Zaplanowano 147 działań tego rodzaju w 147 jcw p <u>przypisując im priorytet w jcw p od 1 do 12</u>.</p> <p>Działanie <u>RWHM_02.02</u> - polega na opracowaniu wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na wybranych ciekach w raz ze wskazaniem wariantu</p>
--	---	--	---

			<p>do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej. Wskazano 63 takie działania w 54 jcw p. Dla <u>5 działań nie podano priorytetów, dla pozostałych priorytet w jcw p od 1 do 15.</u></p> <p>Działanie <u>RWHM 02.03</u> - to realizacja wybranego wariantu udrażniania cieków - działanie inwestycyjne. To 65 działań przypisano do 65 jcw p <u>bez wskazania priorytetizacji.</u></p> <p>Działanie <u>RWHM 02.04</u> - to w większości działania polegające na budowie przeprawek (39 działań), przebudowa stopni w odnynach na bystrza oraz Przebudowa węzła wodnego i przebudowa koryt cieków. W sumie to 47 działań w 41 jcw p. Dla 5 z nich <u>nie wskazano priorytetizacji, dla pozostałych wskazano priorytet w ramach jcw p od 1 do 8.</u></p> <p>Działanie <u>RWHM 02.06</u> - to ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcw p. Zaplanowano 151 działań w 151 jcw p. Dla wszystkich działań <u>wskazano priorytet w ramach jcw p od 1 do 14.</u></p> <p>Działanie <u>RWHM 02.07</u> - to działania polegające na kontroli funkcjonowania urządzeń do migracji ryb. Wykaz budowli objętych działaniem zamieszczono w Zał. 1 Wykaz działań dla budowli. W opisie działania zaznaczono, że kontrolę należy wykonać co najmniej raz w ciągu cyklu planistycznego. Działanie realizowane w ramach kontroli gospodarowania wodami, o jakiej mowa w art. 334 i n. pr.w. Zaplanowano 81 takich działań w 81 jcw p. Dla wszystkich działań <u>wskazano priorytet w ramach jcw p od 2 do 13.</u></p> <p>Działanie <u>RWHM 02.08</u> - to monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb. Wykaz budowli objętych działaniem zamieszczono w Zał. 1 Wykaz działań dla budowli. W opisie działania zaznaczono, że monitoring należy wykonać co najmniej raz w ciągu cyklu planistycznego. Dla wszystkich działań <u>wskazano priorytet w ramach jcw p od 1 do 10.</u></p>
3. Analiza kosztów i korzyści oraz plan monitorowania	<p>W pPGWD <u>ujeto analize kosztów i korzyści oraz plan monitorowania</u> likwidacji zapór w celu oceny wpływu likwidacji zapór na stan wody, bioróżnorodność i społeczność</p>		<p><i>Prosimy opisać, czy w pPGWD i powiązanym PD odniesiono się do oceny kosztów likwidacji zapór i związanych z tym korzyści oraz monitorowania skutków likwidacji zapór i ich PD.</i></p> <p>Każde z działań zostało wycenione:</p> <ul style="list-style-type: none"> dla 492 działań podano koszty w PLN, w sumie 225 551 400 PLN, co stanowi 3% kosztów w wszystkich działaniach, którym określono bezpośrednio koszt w programie, dla 169 działań wskazano, że koszt jest zgodny z wyceną sprawującego nadzór nad obszarem, dla 175 działań wskazano koszt wg aPWŚK/aPZRP. <p>Każde z działań ma przypisany wynik analizy efektywności kosztowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> 0 - 244 działań, 2 - 328 działań, 3 - 264 działań. <p>Efektywność kosztowa wykonana została w skali pięciostopniowej: 0 - brak danych kosztowych, 1 - bardzo niska, 2 - niska, 3 - średnia, 4 - wysoka, 5 - bardzo wysoka.</p> <p><u>RWHM 01.05</u> - działania techniczne, uzupełniające. Dla każdej jcw p wskazano ilościowy zakres działań wskazując liczbę budowli. W sumie wskazano 39 budowli do objęcia tym działaniem, wskazując jako wskaźnik postępu wedrażaniu liczbę usuniętych/udrożnionych przegród. Skuteczność w drożeniu: 9,5 (bardzo wysoka), realność w drożeniu: 2 (działanie możliwe do drożenia do roku 2027, ale brak</p>

			<p>określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 3 (średnia).</p> <p><u>RWHM_01.03</u> - działania nietechniczne, podstawowe. Dla każdej cwp w skazano Ilościowy zakres działań w skazując liczbę budowli, w skazując jako w skażnik postępu we wdrażaniu w prowadzenie w PZO/PO działań. W sumie w skazano 1797 budowli do objęcia tym działaniem. Skuteczność wdrożenia: 9,5 (bardzo wysoka), realność wdrożenia: 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 3 (średnia).</p> <p><u>RWHM_02.01</u> - działania techniczne, uzupełniające. Dla każdej cwp w skazano Ilościowy zakres działań w skazując liczbę budowli, w skazując jako w skażnik postępu we wdrażaniu liczbę usuniętych/udrożnionych przegród. W sumie w skazano 618 budowli do objęcia tym działaniem. Skuteczność wdrożenia: 7,5 (wysoka), realność wdrożenia: 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 3 (średnia).</p> <p><u>RWHM_02.02</u> - działania nietechniczne, uzupełniające. Jako Ilościowe określenie zakresu rzeczowego działania w skazano, że koszt podany w aPWŚK/aPZRP (co jest chyba błędem i powinno być w skazane na liczbę opracowań jakie należy wykonać, bowiem taki w skażnik w skazano w ocenie postępu we wdrażaniu. Skuteczność wdrożenia: 5,5 (średnia), realność wdrożenia: 3 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2024, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 2 (niska).</p> <p><u>RWHM_02.03</u> - działania techniczne, uzupełniające. Jako Ilościowe określenie zakresu rzeczowego działania w skazano, że koszt podany w aPWŚK/aPZRP (co jest chyba błędem i powinno być w skazane na liczbę zrealizowanych działań, bowiem taki w skażnik w skazano w ocenie postępu we wdrażaniu. Skuteczność wdrożenia: 7,5 (wysoka), realność wdrożenia: 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 3 (średnia).</p> <p><u>RWHM_02.04</u> - to działania techniczne, uzupełniające. Jako Ilościowe określenie zakresu rzeczowego działania w skazano, że koszt podany w aPWŚK/aPZRP (co jest chyba błędem i powinno być w skazane na liczbę zrealizowanych działań, bowiem taki w skażnik w skazano w ocenie postępu we wdrażaniu. Skuteczność wdrożenia: 7,5 (średnia), realność wdrożenia: 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2024, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 3 (średnia).</p> <p><u>RWHM_02.06</u> - działania nietechniczne, uzupełniające. Jako Ilościowe określenie zakresu rzeczowego działania w skazano, liczbę budowli, do której również odnosi się w skażnik w skazany w ocenie postępu we wdrażaniu. Skuteczność wdrożenia: 5,5 (średnia), realność wdrożenia: 3 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2024, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 2 (niska).</p> <p><u>RWHM_02.07</u> - działania nietechniczne, uzupełniające. Jako Ilościowe określenie zakresu rzeczowego działania w skazano, liczbę budowli, do której również odnosi się w skażnik w skazany w ocenie postępu we wdrażaniu. Skuteczność wdrożenia: 5,5 (średnia), realność wdrożenia: 3 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2024, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 2 (niska).</p> <p><u>RWHM_02.08</u> - działania nietechniczne, uzupełniające. Jako Ilościowe określenie</p>
--	--	--	---

			zakresu rzeczowego działania wskazano, liczbę budowli, do której również odnosi się wskaźnik w skazany w ocenie postępu we wdrażaniu. Skuteczność wdrożenia: 5,5 (średnia), realność wdrożenia: 3 (działania możliwe do wdrożenia do roku 2024, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne), skuteczność w osiągnięciu celów środowiskowych: 3 (średnia).
4. Poziom ambicji		PD obejmuje likwidację barier, lecz <u>poniżej 2,5%</u> z ich ogólnej liczby.	<p><i>Prosimy podać informacje dotyczące szczególnych działań w celu likwidacji barier uwzględnionych w PD, w tym rozszerzenie zawartych tam informacji.</i></p> <p>W programie zaplanowano działania polegające na usunięciu lub przebudowie barier, ale mogą być to nie wszystkie potrzeby. Wg celów środowiskowych potrzeby udrożnień mogą dotyczyć 969 jcw p rzecznych, w programie zaplanowano działania tego typu w 336 jcw p rzecznych i 1 jcw p zbiornikowej.</p> <p>Zwraca się szczególna uwaga na działania, które odwołują się do równoległej opracowywania aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym (aPZRP) - w planie ujęto 12 takich działań. Dodatkowo program odwołuje się do udrożeń zaplanowanych w obowiązującej aktualizacji PGW, wskazując 163 takie działania. Wynikają one z potrzeby realizacji inwestycji przeciwpowodziowych lub innych, co nie jest jasno sprecyzowane.</p> <p>Spośród 807 działań zaplanowanych w projekcie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odra, tylko 30 dotyczy usuwania barier.</p>

Miejsce na „wklejenie” zrzutów ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Temat 2: Energia wodna

Energia wodna	Klasyfikacja. Prosimy wybrać jedną opcję			Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1: Presje i sektory			W pPGWD nie odniesiono się do sektorów odpowiedzialnych za presje hydromorfologiczne na części wód lub <u>nie odniesiono się do sektora energetycznego</u>	<p><i>Prosimy opisać, jakie informacje podano w pPGWD w odniesieniu do opisu presji hydromorfologicznych i sektorów odpowiedzialnych za takie presje. Proszę wyrazić żądanie odniesienia do sektora energetycznego, np. ile części wód znajduje się pod jego presją, oraz wskazać, czy wyrażnie wspomniano o dużych i małych elektrowniach wodnych</i></p> <p>Elektrownie wodne są ukryte pod OZE – odnawialnymi źródłami energii oraz przy działaniach przeciwpowodziowych ponieważ są planowane nowe zapory na Odrze, a turbiny będą instalowane na każdej z nich. Presja na rzekę jest tu ignorowana.</p>
2. Wykaz			W pPGWD nie ma mowy o planowanych	Prosimy opisać, czy i w jaki sposób w pPGWD ujęto informacje na temat

			elektrowniach wodnych, podczas gdy wiadomo, że inwestycje takie są przygotowywane	planowanych elektrowni wodnych oraz ich oczekiwanego wpływu.
3. Uzasadnienia i wyłączenia			Nie podano właściwego uzasadnienia wymaganego zgodnie z art. 4 ust. 7 dla budowy nowych planowanych elektrowni wodnych, w tym elektrowni szczytowych o pompowych.	
4. Kryteria i progi				
5. Plany renowacji i wyłączeń z eksploatacji				

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Temat 3: Żegluga śródlądowa

Żegluga	Klasyfikacja. Prosimy wybrać jedną opcję			Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1: Presje i sektory		W pPGWD określono sektory odpowiedzialne za poszczególne istotne presje hydromorfologiczne na część wód, w tym wyraźnie wskazano sektor żeglugi śródlądowej.		<p>Prosimy opisać, jakie informacje podano w pPGWD w odniesieniu do opisu presji hydromorfologicznych i sektorów odpowiedzialnych za takie presje. Prosimy wyraźnie opisać odniesienia do inwestycji z dziedziny żeglugi</p> <p>Żegluga wymieniona jest w projekcie planu jako jeden z głównych sposobów użytkowania wód (s.34) oraz jako szczególne korzystanie z wód wykraczające poza powszechne, zwykle z nich korzystanie (s.316) - wykorzystywanie wód do celów żeglugi oraz spławu.</p> <p>Wg projektu i ustawy prawo wodne art. 227 ust. 3 utrzymywanie wód ma na celu zapewnienie m.in. warunków eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludzie śródlądowej. Zaznacza się, iż</p>

				<p>nie powinno uniemożliwić osiągnięcia celów środowiskowych (s.364).</p> <p>Projekt uwzględnia temat żeglugi na poziomie krajowym w strategii rozwoju kraju i programach rozwoju: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. (SRT 2030), Założenia do Planów Rozwoju Śródlądowych Dróg Wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2030, Krajowy Program Żeglugowy 2030 (KPŻ2030) (s.421-431).</p> <p>Wskazuje się na potrzebę rozwoju sektora żeglugi śródlądowej - zagospodarowanie śródlądowych dróg wodnych i rozwój żeglugi śródlądowej - jako przyczyniającej się do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poprawy efektywności systemu transportowego. Projekt odnosi się do ww. Strategii i programów, gdzie działania innowacyjno-techniczne powinny uwzględniać wpływ transportu na środowisko, w tym zasoby wodne. W dokumentach tych w szczególności trzy śródlądowe szlaki żeglugowe, przebiegające przez terytorium Polski, tj.: E-30, E-40 i E-70, a także określono cztery priorytety dotyczące planowanych inwestycji (obejmujące ogółem 11 zadań), w tym m.in.: Priorytet I: Odrzańska Droga Wodna (E-30) - osiągnięcie międzynarodowej klasy żeglowości i włączenie w europejską sieć dróg wodnych Ten-T; Priorytet III: Połączenie Odra-Wisła-Zalew Wiślany; rozbudowa drogi wodnej E-70; Priorytet IV: Rozwój partnerstwa i współpracy na rzecz śródlądowych dróg wodnych.</p> <p>Projekt odsyła również do tychże dokumentów jeśli chodzi o zakres zadań inwestycyjnych na polskich drogach wodnych podzielonych na perspektywę krótko- i długoterminową (bez określenia terminów), w tym szczegółowy zakres zadań inwestycyjnych na Odrzańskiej Drodze Wodnej. Projekt mówi, iż dokumenty te wskazują, iż w perspektywie krótkoterminowej dla wszystkich inwestycji przewidzianych do realizacji w okresie długoterminowym przygotowana zostanie część dokumentacyjna, w tym analizy hydrologiczne pozwalające na zbilansowanie zasobów wodnych niezbędnych dla zapewnienia funkcji żeglugowej na drogach wodnych, wraz z wskazaniem ewentualnych potrzeb budowy dodatkowych zbiorników retencyjnych zapewniających wodę do celów żeglugowych, które powinny obejmować całościowo poszczególne szlaki żeglugowe i rekomendować warianty o najlepsze rozwiązania.</p> <p>Jako obszar problemowy w temacie żeglugi projekt wskazuje się antropopresję - zanieczyszczenie wód. Brak odniesienia do presji na hydromorfologię - regulacja rzek na potrzeby żeglugowe i skutki środowiskowe, m.in. dla dolin rzecznych. Niewłaściwie zidentyfikowana presja.</p>
2. Wykaz			W pPGWD zawarto ogólne informacje o planowanych inwestycjach z dziedziny żeglugi śródlądowej, ale <u>bez konkretnych danych</u> .	<p><i>Prosimy opisać, czy i w jaki sposób w pPGWD ujęto informacje na temat planowanych inwestycji z dziedziny żeglugi śródlądowej oraz ich oczekiwanego wpływu</i></p> <p>Projekt wskazuje, iż w ww. dokumenty przewidują również konieczność</p>

				przygotowania inwentaryzacji stanu technicznego istniejących dróg wodnych w ramach prac nad programami rozwoju śródlądowych dróg wodnych.
3. Uzasadnienia i wyłączenia			Nie podano właściwego uzasadnienia w wymaganego zgodnie z art. 4 ust. 7 dla realizacji nowych inwestycji z dziedziny żeglugi śródlądowej.	
4. Kryteria i progi			W pPGWD <u>nie zawarto jasnego stwierdzenia</u> w sprawie konkretnych kryteriów, progów i procedur oceny nowych projektów z dziedziny infrastruktury żeglugi śródlądowej	Prosimy wskazać, czy pPGWD zawiera odniesienia, kryteria, listy wyłączeń itp. dla nowych projektów z dziedziny infrastruktury żeglugi śródlądowej
5. Plany z zakresu żeglugi śródlądowej oparte na podejściu „praca w zgodzie z naturą” – monitorowanie, korygowanie i „uczenie się od rzeki” metodą krok po kroku			W pPGWD odniesiono się do likwidacji starszej infrastruktury, jednak nie jako działania priorytetowego w stosunku do budowy nowej infrastruktury żeglugi śródlądowej. <u>W PD nie uwzględniono żadnych środków, które doprowadziłyby do poprawy stanu wód</u> , np. w powiązaniu z przeglądem ustalonych przepływów ekologicznych lub z podejściem „praca w zgodzie z naturą”.	<p>Prosimy opisać informacje na temat likwidacji starszej infrastruktury lub działań dotyczących projektów z dziedziny żeglugi śródlądowej, np. w powiązaniu z rewizją ustalonych przepływów ekologicznych lub z podejściem „praca w zgodzie z naturą”.</p> <p>W planie (Załącznik 7.3) działania minimalizujące negatywne oddziaływanie przekształceń służących żegludze ujęto jedynie w grupie działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych (RWC_02.01). Wskazano 18 działań w 9 cwp p rzecznych: 3 cwp p rzeki Odry: Odra od Warty do oddzielenia się Odry Zachodniej (RW60001219199), Odra od oddzielenia się Odry Zachodniej do Bukowej (RW60001219719) oraz Odra od Bukowej do ujścia (RW6000121999) oraz 5 cwp p: Kanał Rynica-Ognica (RW60000919192), Kanał Cedynski (RW600010191729), Kanał Porzecz (RW60001519132), Kanał Lubczyński (RW600015197436), Kanał Jankowski (RW6000151974389), Kanał Opaskowy (RW60001519743929). Działania te <u>nie posiadają priorytetu</u> w ramach cwp p. Wszystkim cwp p przypisano działanie: Utrzymać charakter głównych kanałów i rzek w stanie zbliżonym do aktualnego zapewniając istnienie zróżnicowania budowy koryta i brzegu zapewniającego zróżnicowanie siedlisk i biotopów. Prowadzone działania nie mogą przyczynić się do występowania podtopień zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia [A229, A197]. Wszystkie cieki naturalne i sztuczne z wyjątkiem dróg żeglugowych z wyłączeniem rezerwatu przyrody Słoneczne Wzgórze. (Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry). Oznacza to, że działania tego typu zaplanowano jedynie na obszarze rezerwatu Słoneczne Wzgórze. Dla 3 cwp p Odry wykazano działanie wskazujące na planowanie zagospodarowania żeglugowego, turystycznego, rybackiego, rekreacyjnego i sportowego Odry i jej obrzeży z uwzględnieniem potrzeb ochrony gatunków, będących przedmiotem ochrony w obszarze. Planowane są nowe przedsięwzięcia oraz projektowanie zmian istniejących przedsięwzięć z uwzględnieniem potrzeb ochrony gatunków, będących przedmiotem ochrony (Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry). Dodatkowo zaplanowano ograniczenie regulacji koryta Odry z uwagi na wydrę - działanie dot. ograniczenia się do zabiegów niezbędnych z punktu</p>

				<p>widzenia zapewnienia drożności szlaków żeglugowych, spływ w kry i eliminacji zagrożenia powodziowego. Podobne działania zaplanowano dla 3 dopływów Odry: Kanał Rynica-Ognica (RW60000919192), Kanał Cedyński (RW600010191729), Kanał Porzecze (RW60001519132).</p> <p>Zwraca się uwagę na zapisy Załącznika nr. 6 dot. planowanych inwestycji. Wskazano tutaj działania odnoszące się do 8 inwestycji, którym jako cel główny, lub towarzyszący w pisano: żegluga. Są to: (1) Rewitalizacja szlaku żeglownego Kanału Bydgoskiego i Noteci dolnej skanalizowanej (od km 14,8 do km 176,2) do parametrów drogi wodnej II klasy, (2) Modernizacja toru wodnego Świnoujście- Szczecin do głębokości 12,5 m, (3) Modernizacja Kanału Gliwickiego - szlaku żeglownego i jego ubezpieczeń brzegowych, (4) Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej - odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej – w celu przystosowanie odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej, (5) Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodolamania, (6) Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej, (7) Budowa stopnia wodnego Malczyce oraz (8) Przywrócenie walorów przyrodniczych i zapewnienie prawidłowej gospodarki wodnej w zlewni rzeki Stara Rega wraz z poprawą stanu ekologicznego jednolitych części wód. Inwestycjom tym towarzyszą derogacje z art. 4.7, gdzie dla każdej z nich wskazano: jakie kroki zostały podjęte (i czy są to wszystkie możliwe kroki) zmierzające do ograniczenia niekorzystnego wpływu na stan części wód, Jakie przyczyny tych zmian lub modyfikacji stanowią nadrzędny interes społeczny i/lub korzyści dla środowiska naturalnego i dla społeczeństw a płynące z osiągnięcia celów wymienionych w ust. 1, są mniejsze niż korzyści dla zdrowia ludzi, utrzymania bezpieczeństwa ludzi lub zrównoważonego rozwoju, wynikające ze zmian lub modyfikacji, dlatego korzystne cele, którym służą te zmiany lub modyfikacje części wód, nie mogą (ze względu na możliwości techniczne czy nieproporcjonalne koszty) być osiągnięte za pomocą innych działań, znacznie korzystniejszych z punktu widzenia środowiska naturalnego.</p>
--	--	--	--	--

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Temat 4: Ochrona i renaturyzacja ekosystemu słodkowodnego oraz NBS

Ochrona i renaturyzacja ekosystemu słodkowodnego oraz NBS	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>				Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1. Obszary chronione i ich status	W pPGWD opisano status każdego chronionego ekosystemu słodkowodnego, z <u>wyraźnym odniesieniem do korzystnego stanu ochrony siedlisk lub gatunków</u> oraz określono ilość i jakość wody wymagane do osiągnięcia dobrego stanu (we współpracy z właściwymi organami ds. różnorodności biologicznej), <u>identyfikując ewentualne niedociągnięcia aktualnej gospodarki</u>				<p><i>Please describe the dRBMP information and assessment on the status of protected rivers and wetlands (lakes, transitional coastal lagoons), their dependency on surface or groundwater sources including quantity, quality and timing, and if there are any constraints or gaps when comparing the requirements with the current situation</i></p> <p><i>Prosimy opisać zawarte w pPGWD informacje i oceny dotyczące stanu chronionych rzek i terenów podmokłych (jezior, przejściowych lagun przybrzeżnych), ich zależności od źródeł wód powierzchniowych lub podziemnych, z podaniem parametrów ilościowych, jakościowych i czasowych, oraz ewentualnych istniejących ograniczeń lub niedociągnięć w stosunku do wymagań.</i></p> <p>W programie zaplanowano 3 837 działań dla obszarów chronionych znajdujących się w 621 jcwp rzecznych. Przypisano je do dwóch grup działań: Działania wynikające z planów ochrony/planów zadań ochronnych ustanowionych dla obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (RWC_02.01), oraz Działania naprawcze dla obszarów chronionych (RWC_02.02). Są to działania służące minimalizacji presji na elementy biologiczne zależna od hydromorfologii i fizykochemii, ale też na elementy fizykochemiczne i chemiczne, presji ilościowej oraz presji na obszary chronione. W programie nie sklasyfikowano działań w sposób pozwalający na ich łatwą analizę. Stąd też ograniczono się wyłącznie do analizy ogólnej.</p> <p>Nie przeanalizowano planu dla pozostałych kategorii wód.</p>
2. Ustalenie priorytetów			W pPGWD stwierdzono, że renaturyzacja byłaby korzystna dla ekosystemów słodkowodnych, a w PD uwzględniono <u>działanie mające na celu dalszą ocenę takich działań</u> oraz opracowanie kryteriów i priorytetów.		<p><i>Prosimy opisać, czy i w jaki sposób pPGWD odnosi się do renaturyzacji ekosystemów słodkowodnych oraz czy przygotowano odpowiedni PD przez podanie wykazu priorytetowych obszarów do renaturyzacji z określeniem szczególnych działań.</i></p> <p>W programie środków działań krajowych (Załącznik 7.1) w pisano działanie pn.: "Prowadzenie prac utrzymaniowych zgodnie z Katalogiem dobrych praktyk prac utrzymaniowych i robót hydrotechnicznych". Działanie wskazano jako uzupełniające. Działanie ma charakter działania nietechnicznego i realizowane ma być w sposób ciągły (nie podano daty zakończenia działania).</p>

				<p><u>Komentarz:</u> Aby działanie mogło być skuteczne i realnie mogło wspierać realizację działań renaturyzacyjnych powinno zostać w sprawie zmian przepisów ustawowych polegających m.in. na zmianie definicji działań utrzymaniowych. Takiego zapisu zabrakło w programie. Propozycja zmian ustawowych została już wypracowana w 2018 roku w działaniu krajowym w programie środków I a PGW (dot. „Katalog dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych w raz z ustaleniem zasad ich wdrażania” - “Załącznik E Propozycje wdrażania zaleceń określonych w Katalogu, w raz z propozycjami ewentualnych zmian legislacyjnych”). Istotą bowiem jest nie tylko ograniczenie negatywnych skutków prowadzenia prac utrzymaniowych poprzez ich ograniczenie i stosowanie mniej inwazyjnych środków i sposobów praktyk, ale też rozszerzenie katalogu działań utrzymaniowych o działania dodatkowe, które mogą być potrzebne do realizacji obowiązków wynikających z osiągnięcia celów środowiskowych. Oprócz zmian ustawowych administratorzy wód (PGW WP), do których skierowano działanie, powinni być gruntownie przeszkoleni w tym zakresie. Prace o charakterze renaturyzacyjnym i odtworzeniowym nie są obecnie powszechne i popularne w Polsce i muszą być wspierane instrumentalnie.</p> <p>Działanie przypisano do kategorii działań: KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA EKOSYSTEMÓW OD WÓD ZALEŻNYCH (W TYM MORFOLOGIA I ZACHOWANIE CIĄGŁOŚCI BIOLOGICZNEJ CIEKÓW) przypisując je do realizacji PGW WP.</p> <p>W kategorii działań: KSZTAŁTOWANIE NATURALNYCH WARUNKÓW HYDROMORFOLOGICZNYCH w pisano 3 działania: (1) Analiza potrzeb w zakresie wykupu gruntów w strefie zagrożonej osuwiskami i abrazją klifów; (2) Identyfikacja obszarów gdzie dopuszcza się zachowanie naturalnych procesów przemieszczania się osadów dennych; (3) Opracowanie planów obejmujących zachowanie lub przywrócenie ciągłości przepływu rumowiska wzdłuż brzegów morskich oraz utrzymanie, lub odtwarzanie naturalnych procesów geodynamicznych (abrazji i akumulacji) w strefie brzegowej. Wszystkie te działania mają charakter działań ciągłych, uzupełniających. Podmiotem odpowiedzialnym jest Dyrektor Urzędu Morskiego, co wskazuje, że działania dotyczą CW i TW.</p> <p>W programie dla RW (Załącznik 7.3) zdefiniowano dwie grupy działań w kategorii działań: poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków (637 działań w 444 jcw p). Dla działań tej kategorii nie ustalono priorytetów w ramach jcw p rzecznych.</p> <p>Pierwsza grupa działań ma na celu ochronę i odtwarzanie naturalnych procesów hydromorfologicznych w korycie w zakresie spełnienia celów środowiskowych obszarów przyrodniczych</p>
--	--	--	--	--

					<p>(RWHM_03). Są to działania nakierowane na ochronę i odtwarzanie naturalnych procesów hydromorfologicznych w korycie w zakresie spełnienia celów środowiskowych obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.. Są to działania nietechniczne, podstawowe polegające na rozpoznaniu zasadności, a w przypadku jej stwierdzenia w prowadzenie w plany zadań ochronnych lub plany ochronne działań z zakresu prac renaturyzacyjnych. W tej grupie zdefiniowano 349 działań w 266 jcw p w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta na obszarach chronionych.</p> <p>Druga grupa działań to działania na rzecz poprawy stanu elementów hydromorfologicznych w zakresie spełnienia celów środowiskowych - RWHM_04. Są to działania służące poprawie stanu elementów hydromorfologicznych w zakresie spełnienia celów środowiskowych, w tym działania renaturyzacyjne uwzględniające status oraz funkcje cieku, a także działania naprawcze dla obszarów chronionych. W programie zdefiniowano 288 działań w 259 jcw p. W tej grupie wyróżniono 3 rodzaje działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> (A) Działania w zakresie realizacji wymogów dla rzek w losienicznikowych uznano za działania nietechniczne, uzupełniające (59 działań w 59 jcw p) (B) Działania renaturyzacyjne (226 działań w 226 jcw p) dotyczące analizy sposobu prowadzenia działań restytucyjnych z uwzględnieniem zachowania funkcji cieku oraz realizacja działań restytucyjnych na podstawie przeprowadzonej analizy (do 2027 r.) - działania techniczne, podstawowe (C) Renaturyzacja jcw p z uwzględnieniem celów środowiskowych jcw p - 3 działania w 3 jcw p polegające na realizacji programu renaturyzacji dla obszaru priorytetowych wyznaczonych w KPRWP (odcinki objęte badaniami pilotażowymi) - techniczne, uzupełniające. <p>w 28 jcw p zaplanowano zarówno działania (1) i (2), w przypadku 1 jcw p zaplanowano działania (1) i (3).</p> <p>Dla 81 jcw p rzecznych przypisano działania z obu grup, łącznie zaplanowano w nich 214 działań tej kategorii.</p> <p>W programie dla RWr (Załącznik 7.4) .(jcw p zbiornikowe) nie zaplanowano działań renaturyzacyjnych.</p> <p>W programie dla LW (Załącznik 7.5) nie wyróżniono osobnej kategorii działań dotyczącej poprawy warunków hydromorfologicznych jezior. Działania o takim charakterze przypisano do kategorii działań: Indywidualne programy poprawy stanu jcw p. W kategorii tej znajdują się dwie grupy działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> (A) Programy rekultywacji jezior (LWC_01) - 68 działań zaplanowanych w 40 jcw p jeziornych, z czego 41 to
--	--	--	--	--	--

					<p>działania techniczne uzupełniające przypisanej każdej z 40 jcw p (bez priorytetu), a 27 to działania nietechniczne, uzupełniające w 27 jcw p (przypisane priorytety realizacji w jcw p: 2,3 lub 4);</p> <p>(B) Program renaturyzacji (LWC_02) - 4 działania uzupełniające w 2 jcw p - w każdej 1 techniczne - wdrożenie indywidualnego programu renaturyzacji dla obszarów priorytetowych w skazanych w KPRWP. i 1 nietechniczne - opracowanie indywidualnego programu renaturyzacji dla obszarów priorytetowych w skazanych w KPRWP.. Działaniom technicznym priorytetów nie nadano. Działaniom nietechnicznym nadano priorytety działania w jcw p 1 i 2.</p> <p>W programie dla TW i CW (Załącznik 7.6) w kategorii działań: Poprawa stanu elementów hydromorfologicznych i warunków siedliskowych strefy brzegowej zdefiniowano jedną grupę działań: Zapobieganie dalszym antropogenicznym zmianom strefy brzegowej (TWCWHM_01) - 5 działań w 3 jcw p: 2 CW i 1 TW.</p> <p>(A) działania: Wykluczenie odcinków brzegów klifowych z trwałej technicznej ochrony brzegu przypisano do 2 CW jako działania techniczne, uzupełniające. Działaniom jako źródło w pisano KPRWP.</p> <p>(B) Zapobieganie dalszym antropogenicznym zmianom strefy brzegowej - ochrona brzegu - działania nietechniczne uzupełniające dla 2 CW z nadanymi priorytetami 1 w ramach jcw p. Działaniom jako źródło w pisano KPRWP.</p> <p>(C) Zapobieganie dalszym antropogenicznym zmianom strefy brzegowej - monitoring kłapowisk i pól refulacyjnych - działanie nietechniczne, uzupełniające dla 1 TW, wynikające z KPRWP o zdefiniowanych priorytetach 3 i 5- priorytet działania w ramach jcw p - 5.</p> <p><u>Komentarz:</u> Na uwagę zwraca fakt, że Polska (na zlecenie PGW WP, które jest równocześnie odpowiedzialne za opracowanie projektu II aPGW) opracowała w 2020 roku "Krajowy Program renaturyzacji wód powierzchniowych" (KPRWP). Program ten uznano, za dokument wskazujący "kierunki działań, jakie należy podjąć w poszczególnych aJCWP w celu osiągnięcia celów środowiskowych". W KPRWP oprócz obszarów priorytetowych w skazano obszary wymagające renaturyzacji. Obszarom wymagającym renaturyzacji (jcw p) nadano hierarchię/priorytety we wdrażaniu, które dla Obszaru dorzecza Odry opisano poniżej. RW: 1119 z 1272 jcw p rzecznych powinny zostać poddane renaturyzacji:</p> <p>(1) 5 obszarów priorytetowych, z czego 4 z najwyższym priorytetem (kluczowe) i 1 z priorytetem - bardzo</p>
--	--	--	--	--	---

				<p>istotne. Dla wszystkich tych jcw p w programie przewidziano działania renaturyzacyjne techniczne (100%), dla 3 z nich odniesiono się <i>uprost do realizacji KPRWP (60%)</i>.</p> <p>(2) 1114 obszarów wymagających renaturyzacji:</p> <p>(a) 186 priorytet najwyższy (<i>kluczowe</i>). W programie zaplanowano działania dla 97 z nich (53%), z czego dla 47 przewidziano działania techniczne (26%).</p> <p>(b) 303 - priorytet bardzo istotny. W programie zaplanowano działania dla 121 z nich (40%), z czego dla 66 jcw p działania techniczne (22%).</p> <p>(c) 630 - priorytet istotny. W programie zaplanowano działania dla 196 z nich (31%), z czego dla 95 jcw p działania techniczne (15%).</p> <p>(d) 153 - pozostałe. W programie zaplanowano działania dla 25 z nich (16%), z czego dla 15 jcw p działania techniczne (10%).</p> <p>LW: 271 z 427 jcw p jeziorne powinny zostać poddane renaturyzacji:</p> <p>(1) 3 obszary priorytetowe z czego 2 z najwyższą kategorią realizacji (1), 2 z kategorią 3. W programie wskazano działania techniczne i nietechniczne dla 2 jcw p (75%).</p> <p>(2) 29 jcw p z pilną potrzebą renaturyzacji (kategoria 1 i 2). W programie zaplanowano działania rekultywacyjne (techniczne i nietechniczne) dla 11 z nich (40%).</p> <p>(3) 189 jcw p z potrzebą renaturyzacji - kategoria 3. W programie zaplanowano działania rekultywacyjne (techniczne i nietechniczne) dla 17 z nich (9%).</p> <p>(4) 50 jcw p - zakwalifikowano do obszarów, dla których powinien zostać opracowany indywidualny program działań naprawczych. W programie zaplanowano działania rekultywacyjne (techniczne i nietechniczne) dla 9 z nich (18%).</p> <p>(5) 156 jcw p uznane jako pozostałe. W programie zaplanowano działania rekultywacyjne (techniczne i nietechniczne) dla 3 z nich (2%).</p> <p>TW i CW: w wskazano jcw p rzeczne i jeziorne, dla których istnieje możliwość rozszerzenia zakresu renaturyzacji w obrębie jcw p przejściowych i przybrzeżnych:</p> <p>(1) 76 jcw p rzecznych wymagających renaturyzacji. W programie zaplanowano działania dla 24 z nich (32%), w tym dla 9 jcw p przewidziano działania techniczne (12%).</p> <p>(2) 8 jcw p jeziornych wymagających renaturyzacji, z czego 1 wskazano jako obszar priorytetowy. W programie zaplanowano działania dla 2 z nich (25%), planując działania rewitalizacyjne techniczne i nietechniczne.</p> <p>Za obszary kluczowe uznano te, które mają wysokie potrzeby</p>
--	--	--	--	--

				renaturyzacji, LUB dla których możliwości osiągnięcia celów środowiskowych jest wysoka. Obszary klasyfikowane jako bardzo istotne to takie, które mają wysokie potrzeby renaturyzacji, dla których możliwości osiągnięcia celów środowiskowych są mniej pewne. LUB obszary są to obszary o średnich potrzebach renaturyzacji, dla których możliwości osiągnięcia celów środowiskowych jest wysoka. Obszary uznane za istotne - to obszary o średniej potrzebie renaturyzacji, LUB dla których możliwości osiągnięcia celów środowiskowych są mniej pewne. <u>Podsumowanie:</u> Patrząc na największą skalę potrzeb renaturyzacyjnych zdefiniowanych w KPRWP na Obszarze dorzecza Odry (dot. jcw p rzecznych) propozycja działań renaturyzacyjnych w programie wydaje się być niewystarczająca . Wdrożenie działań renaturyzacyjnych można potraktować jedynie przez pryzmat realizacji działań technicznych. Działania te zaplanowano łącznie w 213 jcw p na 1117 wymagających renaturyzacji (w 228 jcw p na 1272 w wszystkich jcw p) - co stanowi mniej niż 20% potrzeb.
3. Cele w zakresie renaturyzacji	.	W pPGWD <u>wskazano cel ilościowy na rok 2027</u> (liczba km lub km2) dotyczący renaturalizacji ekosystemów słodkowodnych, ale nie odniesiono się do jakości renaturyzacji.		<p><i>Prosimy opisać, czy i w jaki sposób pPGWD ustanawia cele w zakresie renaturyzacji ekosystemu słodkowodnego z podaniem informacji o liczbie kilometrów lub km2 oraz o sposobie monitorowania skuteczności renaturyzacji</i></p> <p>Załącznik 7.3. Działania służące poprawie warunków hydromorfologicznych rzek i potoków przypisano do 444 jcw p rzecznych (637 działań).</p> <p>349 działań przypisano dla jcw p z obszarami chronionymi. Działaniom dla obszarów chronionych (266 jcw p) w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta uznano za działania podstawowe, nietechniczne i nie przypisano jednostki ilościowej.</p> <p>(A) Działaniom renaturyzacyjnym dla obszarów chronionych (Grupa działań: Poprawa stanu elementów hydromorfologicznych w zakresie spełnienia celów środowiskowych) w zakresie realizacji wymogów dla rzek w losienicznikowych (59 działań w 59 jcw p) wpisano zakres rzeczowy w postaci długości km rzek objętych planowanym działaniem. Działania łącznie mają objąć 452,9 km cieków, z czego przebudowę wałów przypisano do 1 jcw p na długości 13,1 km, poprawę krętości - 37 jcw p o łącznej długości 337,9 km cieków, poprawę krętości i przebudowę umocnień - 12 jcw p o łącznej długości 79,1 km cieków, tylko przebudowa umocnień dla 4 jcw p o łącznej długości 22,8 km cieków. Są to działania nietechniczne i celem do roku 2027 jest wdrożenie działań do PZO/PO. Ocenę skuteczności wdrożenia oszacowano</p>

					<p>na 9,5 tj. jako bardzo wysoką. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne).</p> <p>(B) Działania renaturyzacyjne (226 działań w 226 jcwp) dotyczące analizy sposobu prowadzenia działań restytucyjnych z uwzględnieniem zachowania funkcji cieków oraz realizacja działań restytucyjnych na podstawie przeprowadzonej analizy (do 2027 r.). Wskaźnikiem oceny będzie dla nich wykonanie analizy i realizacja działań. Jako ilościowe zakres działania wskazano "zgodnie z projektem SZCW", co wymaga analizy dokumentu: PRZEGLĄD I WERYFIKACJA METODYK WYZNACZANIA SIŁNIE ZMIENIONYCH I SZTUCZNYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH WRAZ ZE WSTĘPNYM I OSTATECZNYM WYZNACZENIEM. W dokumencie tym nie ujęto jednak zakresów ilościowych, wskazując jedynie rodzaje działań naprawczych. Ocenę skuteczności wdrożenia oszacowano na 8 tj. jako wysoką. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne).</p> <p><u>UWAGA:</u> Działaniom, którym jako źródłowy dokument wpisano "SZCW" powinno się również zwrócić uwagę na analizę i wdrożenie działań z KPRWP. Analizy przeprowadzone na etapie testów restytucyjnych były rozwijane na etapie opracowania KPRWP, gdzie określono zakresy ilościowe niezbędnych działań naprawczych. Wprowadzenie takiej zmiany może się przełożyć na zwiększenie skuteczności wdrożenia.</p> <p>(C) Renaturyzacja jcwp z uwzględnieniem celów środowiskowych jcwp - 3 działania w 3 jcwp polegające na realizacji programu renaturyzacji dla obszaru priorytetowych wyznaczonych w KPRWP - działania techniczne, podstawowe dla 1 jcwp (szcw) i uzupełniające dla 2 jcwp (NAT). Wskaźnikiem oceny będzie dla nich realizacja programu renaturyzacji dla obszaru priorytetowego wyznaczonego w KPRWP (odcinek objęty badaniami pilotażowymi). Na ilościowe określenie zakresu rzeczowego działań wskazano "zgodnie z KPRWP". Odczytując wartości z KPRWP oznacza to, że zaplanowano prace w następującym zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> → długość rzeki objęta pracami utrzymaniowymi: 205,2 km; → długość rzeki na której będzie odtwarzana krętość: 13,3 km; → długość rzeki na której będą prowadzone nasadzenia drzew lub krzewów w strefie przybrzeżnej: 40,8 km; → powierzchnia odtworzonych starorzeczy i wybudowanych zbiorników: 28,2 ha; → powierzchnia zrenaturyzowanych mokradel: 407,7 ha; → liczba budowli piętrzących do przebudowy i likwidacji
--	--	--	--	--	---

					<p>lub udrożnienia: 100 szt;</p> <p>→ liczba obiektów mostowych podlegających przebudowie (głównie przepustów): 32 szt;</p> <p>→ długość rzeki na której będą prowadzone prace związane zwałami (głównie odsunięcie do rzeki): 1,2 km.</p> <p>Ocenę skuteczności wdrożenia oszacowano na 8 tj. jako wysoką. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne).</p> <p>Załącznik 7.5 w programie dla LW działania zaplanowano dla 42 jcw p:</p> <p>(1) Programy rekultywacji jezior - 68 działań zaplanowanych w 40 jcw p jeziorach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 27 działań nietechnicznych, uzupełniających w 27 jcw p: Opracowanie indywidualnego programu rekultywacji jcw p, dla których potrzeba rekultywacji została wskazana w dokumentach odrębnych lub wynika z aktualnego stanu ekologicznego jcw p. Działania przewidziano dla jcw p, dla których przewidziano działania techniczne: Wdrożenie opracowanych programów rekultywacji jezior i Wdrożenie nowego indywidualnego programu rekultywacji jezior. Zakres rzeczowy działań w każdym przypadku określono liczbowo: 1 - jako liczbę opracowanych Programów dla jcw p (szt.), które również określono jako wskaźniki oceny postępu we wdrażaniu działań. Ocenę skuteczności wdrożenia działań oszacowano na poziomie 4,5 tj. niską. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 4 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027 _ działanie jest przygotowane i ma zapewnione finansowanie). - 41 działań technicznych, uzupełniających przypisanych każdej z 40 jcw p: <ul style="list-style-type: none"> (a) 14 działań w 14 jcw p to: Kontynuacja realizowanych programów rekultywacji jezior ze wskazaniem zakresu działań jaki został przedstawiony w Programie rekultywacji (ha). Jest to kontynuacja działań rekultywacyjnych już prowadzonych, w tym prolongacja z aPGW. Wskaźnikami oceny postępu we wdrażaniu będą: Zakres działań przedstawiony w Programie rekultywacji. Ocenę skuteczności wdrożenia działań oszacowano na poziomie 9 tj. bardzo wysoką. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 5 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2024 _ działanie jest przygotowane i ma zapewnione finansowanie)
--	--	--	--	--	--

					<p>(b) 2 działania w 2 jcw p to: Wdrożenie opracowanych programów rekultywacji jezior ze wskazaniem zakresu działań jaki został przedstawiony w Programie rekultywacji (ha). Jest to kontynuacja działań rekultywacyjnych już prowadzonych, w tym prolongacja z aPGW. Wskaźnikami oceny postępu w wdrażaniu będą: Zakres działań przedstawiony w Programie rekultywacji. Ocenę skuteczności wdrożenia działań oszacowano na poziomie 9 tj. bardzo wysoką. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne).</p> <p>(c) 25 działań w 25 jcw p to: Wdrożenie nowego indywidualnego programu rekultywacji jezior. Zakres rzeczowy zależny będzie od działań nietechnicznych tj. ustaleń programu rekultywacji, jakie równolegle zaplanowano w tych jcw p. Wskaźnikami oceny postępu w wdrażaniu będą: Powierzchnia jcw p objętej działaniami w opracowanych programie. Ocenę skuteczności wdrożenia działań oszacowano na poziomie 9 tj. bardzo wysoką. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne).</p> <p>(C) Program renaturyzacji - 4 działania uzupełniające w 2 jcw p - w każdej 1 techniczne - wdrożenie indywidualnego programu renaturyzacji dla obszarów priorytetowych wskazanych w KPRWP. i 1 nietechniczne - opracowanie indywidualnego programu renaturyzacji dla obszarów priorytetowych wskazanych w KPRWP. Ilościowo określenie zakresu rzeczowego działań technicznych będzie wynikać z realizacji działań nietechnicznych. Wskaźnikami oceny postępu w wdrażaniu działań nietechnicznych będą liczby opracowanych Programów dla jcw p, a dla technicznych - wielkość obszaru poddanego renaturyzacji, zgodnie z zakresem wskazanym w Programie. Ocenę skuteczności wdrożenia działań nietechnicznych oszacowano na poziomie 5 tj. jako niską, a działań technicznych jako 9,5 tj. bardzo wysoką. Ocenę realności wdrożenia określono na poziomie 4 dla działań nietechnicznych (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027 - działanie jest przygotowane i ma zapewnione finansowanie) i 2 dla</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>działań technicznych (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne).</p> <p>Załącznik 7.6. Działania służące zapobieganiu dalszym antropogenicznym zmianom strefy brzegowej zaplanowano w 2 CW i 1 TW.</p> <p>Działania w CW to: Zapobieganie dalszym antropogenicznym zmianom strefy brzegowej - ochrona brzegu (działanie nietechniczne) i Wykluczenie odcinków brzegów klifowych z trwalej technicznej ochrony brzegu (działanie techniczne). Działaniom tym określono ilościowo zakres rzeczowy - działaniom nietechnicznym wskazując w sumie 122 km brzegu, a działaniom technicznym 2,9 km brzegów. Działaniom nietechnicznym w skaznikami oceny postępu we wdrażaniu są powierzchnie objęte działaniem, a technicznym - długość km wybrzeża. Ocena skuteczności wdrożenia działań nietechnicznych oszacowano na 5, a technicznych na 3,5 - co w obu przypadkach oznacza niską skuteczność. Ocena realności wdrożenia określono na poziomie 3 dla działań nietechnicznych (działania możliwe do wdrożenia do roku 2024, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne) i 4 dla działań technicznych (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027 - działanie jest przygotowane i ma zapewnione finansowanie).</p> <p>Działania w TW to działanie pod nazwą: Zapobieganie dalszym antropogenicznym zmianom strefy brzegowej - monitoring kłapowisk i pól refulacyjnych. Działanie polega na monitoringu kontroli wpływu sztucznych wysp na stan wód Zalewu Szczecińskiego. Ilościowo określone zakresu rzeczowego działania wskazano 1 szt. (w domyśle program monitoringu), który został wskazany jako w skaznik oceny postępu we wdrażaniu działań. Ocena skuteczności wdrożenia działań nietechnicznych oszacowano na poziomie 5 tj. jako niską, a działań technicznych jako 4,5 tj. niską. Ocena realności wdrożenia określono na poziomie 2 (działanie możliwe do wdrożenia do roku 2027, ale brak określonego źródła finansowania lub konieczne zmiany prawne i kompetencyjne).</p>
4. Rozwiązania oparte na przyrodzie (NBS)				<p>Plan pPGWD nie zawiera informacji o NBS, a nawet jeśli zawiera, to tylko na poziomie ogólnym bez określania planowanych inwestycji w NBS</p>	<p><i>Prosimy opisać, czy PD zawiera NBS, priorytety lub kryteria ich stosowania oraz czy NBS są wyraźnie wymienione w PD. W miarę możliwości proszę odnieść się do szczególnych działań lub do ogólnego budżetu (i jego udziału w PD) przeznaczanego na rozwiązania NBS</i></p> <p>W programie środków działań krajowych (Załącznik 7.1) w pisano działanie pn.: "Analiza możliwości zwiększania retencji w zlewni w ramach opracowania programu poprawy retencji w zlewni i realizacją przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji w zlewni". Działanie w skazano jako uzupełniające, określając rok realizacji do 2027.</p> <p>Działanie przypisano do kategorii działań: KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA</p>

					<p>EKOSYSTEMOW OD WOD ZALEŻNYCH (W TYM MORFOLOGIA I ZACHOWANIE CIĄGŁOŚCI BIOLOGICZNEJ CIEKÓW) przypisując je do realizacji administracji w odnej jednostkom regionalnym i zlewniom.</p> <p>W Załączniku nr 7.3 w skazano 311 działań dla 154 jcw p rzecznych, które ujęto w kategorii: Kształtowanie stosunków wodnych w zlewni jcw p. Działania jednak polegają na: dodatkowym przeglądzie pozwoleń w odnoprach (działanie RWH_01.05) oraz rozbudowie sieci monitoringu przepływu w rzekach zagrożonych znaczącym zmniejszeniem przepływów (działanie RWH_03.02). Są to działania nietechniczne, uzupełniające. Pomimo nazwy kategorii działań, nie wpisują się w działania NBS.</p>
5. Działania na rzecz naturalnej retencji wody (DNRW)				Plan pPGWD nie zawiera informacji o NWRM, a nawet jeśli zawiera, to tylko na poziomie ogólnym bez określenia planowanych inwestycji w NWRM	<p><i>Prosimy opisać, czy pPGWD odnosi się do DNRW, priorytetów lub kryteriów ich stosowania oraz czy DNRW są wyraźnie wymienione w PD. W miarę możliwości proszę odnieść się do szczególnych działań lub do ogólnego budżetu (i jego udziału w PD) przeznaczanego na rozwiązania NWRM</i></p> <p>W programie nie odniesiono się wprost do NWRM.</p>
6. Solidny mechanizm finansowy				Plan pPGWD nie odnosi się do stosowania ekonomicznych zasad zwrotu kosztów i obciążania podmiotów zanieczyszczających do finansowania renaturyzacji rzek i terenów podmokłych	<p><i>Prosimy opisać, w jaki sposób projekt pPGWD odnosi się do podziału kosztów inwestycji związanych z renaturyzacją rzek i terenów podmokłych.</i></p> <p>Działaniom renaturyzacyjnym dla jcw p rzecznych w programie nie w pisano bezpośrednich kosztów realizacji. Przy konkretnych działaniach odwołano się do kosztów w projekcie SZCW, do wyceny sprawującego nadzór nad obszarem czy do wyceny zdefiniowanej w KPRWP. Prawdopodobnie dlatego nie podano dla tych działań wyników analizy efektywności kosztowej. W programie efektywność kosztowa w wykonana została w skali pięciostopniowej: 0 - brak danych kosztowych, 1 - bardzo niska, 2 - niska, 3 - średnia, 4 - wysoka, 5 - bardzo wysoka.</p> <p>Dla jcw p jeziornych podano koszty dla 29 działań (40% spośród wszystkich zaplanowanych), w tym dwóch działań wnikających z KPRWP (wpisując je wprost). Dla nich określono efektywność kosztową na poziomie średnim.</p> <p>Dla działaniach renaturyzacyjnych zaplanowanych w TW i CW nie określono kosztów realizacji, ale określono efektywność kosztową na poziomie średniej lub w wysokiej. Zastanawiające jest na jakiej podstawie dokonano takiej oceny.</p> <p>Podejście do szacowania kosztów i oceny efektywności kosztowej nie jest spójne w poszczególnych kategoriach jcw p.</p>

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Temat 5: Alokacja zasobów wodnych i kontrola poboru wody

Alokacja zasobów wodnych i kontrola poboru wody	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>			Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1. Identyfikacja znaczących poborów wody			<p>W pPGWD zawarto jedynie ogólne stwierdzenia dotyczące presji poboru i poziomów wykorzystania na poziomie dorzecza lub zlewni i nie przedstawiono dowodów na to, że opierają się one na wiarygodnych danych.</p>	<p><i>Prosimy opisać, czy i w jaki sposób pPGWD odnosi się do znaczących poborów wody, czy wszystkie sektory są uwzględnione, czy opisano pobory w aspekcie sezonowych wahań, popytu, konsumpcji i stopy zwrotu oraz czy obliczono i podano wskaźnik wykorzystania</i></p> <p>Projekt zawiera jedynie ogólne dane na temat poborów w wody, w wyniki analiz. Nie do końca wiadomo jaki jest pobór w wody w poszczególnych jcw p i jcw pd, ilu jest użytkowników, brak obliczonych wskaźników eksploatacji. Brak rekomendacji dla wydawania nowych pozwoleń w odnawialnych, np. ile zasobów w odnawialnych można przydzielić nowym użytkownikom, jakich użytkowników dopuszcza się na danych terenie, tak by nie pogarszać stanu ilościowego i jakościowego wód.</p> <p>W II aPGW wyznaczono 66 jcw pd (w wszystkie) oraz 53 jcw p przeznaczonych do zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi (jcw p RW 46, jcw p RW r 6, jcw p LW 1).</p> <p>II aPGW wskazuje, że największy wpływ na słaby stan ilościowy jcw pd mają odwodnienia w wyrobiskach kopalnianych, ujęcia wód na cele komunalne oraz przemysłowe. Stan ilościowy 10-ciu jcw pd oceniono jako słaby. [Załącznik graficzny 20]</p> <p>Roczny pobór rejestrowany w wody, w 2018 r., wyniósł 1 335 820 tys. m³. Z czego 43% związana jest z odwadnianiem kopalń. [Tabela 7-8].</p> <p>Projekt wskazuje, że na terenie dorzecza Odry, pobór wód podziemnych w 10 jcw pd, związany z odwadnianiem kopalni, przewyższa pobór wód na inne cele. Projekt podaje, że w 3 jcw pd pobór wód na potrzeby związane z odwadnianiem kopalń przekracza 90% poboru całkowitego (Tabela 7-9)</p> <p>Projekt II aPGW nie zawiera szczegółowej identyfikacji miejsc poboru wód powierzchniowych i podziemnych, użytkowników oraz jednostkowych w wartości zużycia. Nie są również podane sumaryczne wielkości zasobów dyspozycyjne wód powierzchniowych i podziemnych dla poszczególnych jcw pd i jcw p. Projekt dokumentu zawiera załącznik graficzny prezentujący lokalizację miejsc poboru w wody. Jednak ze względu na skalę mapy nie można jednoznacznie określić miejsc poboru w wody ani stwierdzić czy zaprezentowane dane są kompletne.</p> <p>Projekt nie odnosi się do sezonowych zmian w wielkości poboru w wody, związanych np. z rolnictwem, napełnianiem stawów rybnych.</p> <p>Ekonomiczna stopa zwrotu usług wodnych w sektorze komunalnym (usługi w odno-kanalizacyjne) była na poziomie 97,4% (dane za rok 2018), w sektorze przemysłowym (usługi w odno-kanalizacyjne) 82,6%</p>

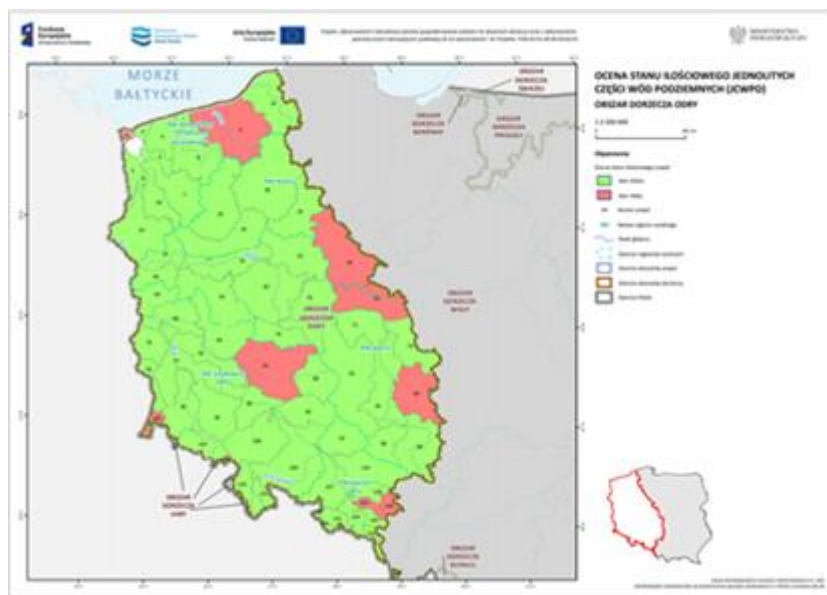
				<p>(dane za rok 2017), zaś w rolnictwie (opłaty za pobór wód) 2,7% (2017 r.).</p> <p>Niska stopa zwrotu w rolnictwie wynika z wysokich kosztów środowiskowych, które dla obszaru całego kraju oszacowano na poziomie 3027,3 mln zł/rok. Drugim co do wielkości źródłem kosztów są koszty związane z działalnością melioracyjną. Wysokość tych kosztów oszacowano na poziomie 485 mln zł (za 2017 r.).</p>
2. Perspektywy nowych poborów wody, związanej z tym infrastrukturą i wykorzystania gruntów			<p>W pPGWD brak informacji na temat planowanej infrastruktury wpływającej na reżimy przepływów wód podziemnych lub powierzchniowych a jeśli informacje takie podano, to jedynie w odniesieniu do dodatkowych zasobów wody dostępnej do wykorzystania, a nie dla przyrody.</p>	<p><i>Prosimy opisać, czy i w jaki sposób pPGWD odnosi się do planowanego użytkowania gruntów i planowanej infrastruktury mających wpływ na reżimy przepływów wód podziemnych lub powierzchniowych, jakie informacje są udostępniane, oraz czy wyraźnie opisano i określono ilościowo korzyści z inwestycji dla przyrody</i></p> <p>Projekt nie odnosi się do nowych poborów wody oraz nie identyfikuje nowych użytkowników. Kwestie dotyczące realizacji inwestycji, które będą wiązać się ze zmianą sposobu użytkowania gruntów oraz zmianą warunków przepływu wód i zasobów w odniednych zostały potraktowane bardzo pobieżnie (zał. 6) lub wcale (tab. Zestawienie inwestycji kierunkowych dokumentu arzyszający). Jeśli są jakiegółwiek informacje, są one pobieżnie, często używa się sformułowań typu: poprawa stosunków powietrzno-wodnych (w przypadku melioracji), poprawa stosunków w odniednych, utrzymanie odpowiedniego poziomu wody (np. "Łubcza - stabilizacja wody w jeziorach Zakrzewskim, Ostrowo i Gardzinow"). Przeważnie nie podejmuje się oceny wpływu w poszczegółnych inwestycji na aspekty przyrodnicze, w tym zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni.</p> <p>Nie poruszono tematyki związanej z GOZ.</p> <p>Z kolei tabela "Zestawienie inwestycji kierunkowych (dokumentu arzyszający)" zawiera wykaz inwestycji, które mogą mieć potencjalny wpływ na zmianę stosunków wodnych, np. budowa zbiorników retencyjnych (m.in. zb. Maleszów w gm. Kondratowice na małej Ślęzie, Kamieniec Żabkowicki na Nysie Kłodzkiej), budowa, przebudowa i modernizacja stopni wodnych na Odrze (m.in. Lubiąż, Ścinawa). W projekcie wskazano jedynie główny cel inwestycji. Brak odniesienia do jcw p, jcw pd, w których realizowane będą podane inwestycje. Zawiera odniesienie do dokumentu strategicznego, w którym dana inwestycja została ujęta (w skali kraju, na 1707 inwestycji tylko 178 pochodzi z aPGW). Nie do końca wiadomo czy i w jaki sposób inwestycje te zostały wzięte pod uwagę w II aPGW.</p> <p>W IIaPGW wielokrotnie pojawiają się stwierdzenia dotyczące potrzeby większego wykorzystania wód podziemnych na cele nawodnień rolniczych, co nie jest korzystne dla zasobów wód podziemnych i zagraża bezpieczeństwu dostaw wody dla ludności. Str. 52: "Specyfiką obszaru dorzecza Odry jest fakt, że na blisko 80% jego powierzchni występują plejstocénskie użytkowe poziomy wodonośne z zasobami wód o wysokiej jakości. Wody te mogą służyć do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia, przemysłu w ymagającego wody o wysokiej jakości oraz rolnictwa." a następnie: "Blisko 75% zasobów wód podziemnych znajduje się w czwartorzędowych warstwach wodonośnych..."</p> <p>Nie uzasadniono, dlaczego do nawodnień rolniczych należy korzystać z ograniczonych zasobów wód plejstocénских, o bardzo dobrej jakości, zamiast z już i tak zanieczyszczonych i zeutrofizowanych wód poziomu czwartorzędowego, albo wód powierzchniowych.</p>

3. Przegląd pozwoleń na pobór wody			<p>Plan pPGWD nie odnosi się do przeglądu pozwoleń na pobór, a <u>jedynie w ymienia go jako jeden ze środków w ramach PD bez dalszych informacji.</u></p>	<p>W projekcie jest mowa o przeprowadzonych i planowanych przeglądach pozwoleń w odnawialnych. Np. jest mowa o tym, że na potrzeby II aPGW, na podstawie danych z systemu informacyjnego gospodarowania w wodami oraz bazy Identyfikacji Presji, dokonano przeglądu i analizy pozwoleń w odnawialnych, które zostały wydane przed zmianą prawa w odnawialnych, obowiązujących w okresie 2022-2027. Projekt II aPGW zawiera zestawienie liczby pozwoleń w odnawialnych w wydanych do roku 2018 (tabela 13-10, str. 332). Przeanalizowano łącznie 9777 pozwoleń w odnawialnych, z czego 60% ogólnej liczby pozwoleń obowiązujących w latach 2022-2027 stanowią pozwolenia w odnawialne dotyczące poboru wód podziemnych i wód powierzchniowych. Wydano 20 pozwoleń na pobór wód związanych z odnowieniem kopalń. Dodatkowo pulę pozwoleń obowiązujących w okresie 2022-2027 stanowią pozwolenia w odnawialne udzielone w okresie 2018-2019, po wejściu w życie nowej ustawy o wodach. W tym okresie wydano łącznie 10 779 pozwoleń w odnawialnych, z czego 2344 stanowiły pozwolenia na pobór wód podziemnych i powierzchniowych.</p> <p>II aPGW wskazuje, że informacje dotyczące pozwoleń w odnawialnych zostały wykorzystane na potrzeby szczegółowych analiz dla jcw, w których stwierdzono zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych. W dokumencie brak oceny skuteczności i adekwatności w wydanych pozwoleń w stosunku do dyspozycyjnych zasobów w wodnych.</p> <p>Dla niektórych jcw pd (m.in. tych w których są odnowienia górnicze) zakłada się wykonanie dodatkowego przeglądu udzielonych pozwoleń w odnawialnych związanych z poborem wód podziemnych (np. PLGW600062, PLGW600071, PLGW600083, PLGW600105, PLGW600129, PLGW600143, PLGW600144). Szczegółowy zakres i cel tej analizy nie został przedstawiony.</p>
4. Kontrola poboru wody			<p>W pPGWD nie wypowiedziano się <u>jednoznacznie na temat mechanizmów kontroli poboru wody</u> i w ymieniono je <u>jako jeden z podstawowych środków</u>, które mają zostać wdrożone, bez określonego celu i przydziału środków budżetowych</p>	<p><i>Prosimy opisać informacje zawarte w pPGWD i PD dotyczące kontroli poboru wody oraz podane szczegóły, np. dotyczące nowych systemów kontroli, celów, inwestycji i podmiotu odpowiedzialnego za wdrażanie takich środków itp.</i></p> <p>Od 2018 r. nastąpiła w Polsce zmiana systemu opłat, m.in. w zakresie stawek, podmiotów zobowiązanych do uiszczania opłat, organów kontrolnych. Aktualnie organem odpowiedzialnym za ustalanie taryf za usługi w wodach, przeprowadzania kontroli gospodarowania w wodami jest PGW WP.</p> <p>Wprowadzono system opłat, zdefiniowany szczegółowo w Prawie wodnym. Wszelkie zmiany tego systemu wymagałyby zmiany prawa. W II aPGW można zawrzeć rekomendacje zmian prawnych. jednak nie zrobiono tego.<<<</p> <p>Wyróżnia się pobór opomiarowany i nieopomiarowany. Pobór opomiarowany obejmuje usługi w wodach polegające na zapewnieniu użytkownikom możliwości korzystania z wód oraz odnowienia górnicze. Pobór nieopomiarowany (zwykle korzystanie z wód), służącego zaspokojeniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego lub rolnego.</p> <p>Z projektu dokumentu nie wynika w jaki sposób przekazywane są do PGW WP dane dotyczące poboru</p>

				<p>wód (tzn. czy zainstalowano przepływomierze pozwalające na monitoring on-line ilości pobranej wody czy są to nadal "raporty" sporządzane przez użytkownika). Dane w zakresie odwadniania kopalni pozyskiwane są przez PIG-PIB bezpośrednio z zakładów górniczych poprzez ankietyzację. Wielkość poboru nierzestrowanego nie jest ewidencjonowana i jest określana na drodze szacunkowych obliczeń.</p>
--	--	--	--	---

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Załącznik 20 Mapa z oceną stanu ilościowego jcwpd zlokalizowanych na obszarze Odry

Roczna wielkość poborów z ujęć wód podziemnych z podziałem na czynniki sprawcze - obszar dorzecza Odry (str. 165, 166)

Tabela 7-8 Roczna wielkość poborów z ujęć wód podziemnych z podziałem na czynniki sprawcze - obszar dorzecza Odry

Cel poboru	Pobór wody (tys. m ³ na rok)	Udział (%)
komunalny	649 269	48,60
lasy i parki	450	0,03
przemysł, usługi, handel	91 417	6,84
rolnicze	161 41	1,21
usługi	2 636	0,20
wojsko	956	0,07
z odwodnień kopalnianych	574 951	43,04
Suma	1 335 820	100,00

Zestawienie jcwpd na obszarze których pobór wód podziemnych związany z odwodnieniem kopalni przewyższa pobór na inne cele - obszar dorzecza Odry (str. 166)

Tabela 7-9 Zestawienie jcwpd na obszarze których pobór wód podziemnych związany z odwodnieniem kopalni przewyższa pobór na inne cele - obszar dorzecza Odry

Kod jcwpd	Pobór wody związany z odwadnianiem kopalni		Pobór wody na inne cele	
	tys. m ³ na rok	%	tys. m ³ na rok	%
Region wodny Warty				
PLGW600062*	97 244	83,5	19 229	16,5
PLGW600071	96 626	89	11 945	11
PLGW600083	200 493	93,1	14 855	6,9
Region wodny Środkowej Odry				
PLGW600077	20 764	64,9	11 226	35,1
PLGW600105	11 478	92,6	915	7,4
PLGW600127	14 119	58,7	9 915	41,3
Region wodny Górnej Odry				
PLGW600129	48 181	91,1	4 685	8,9
PLGW600143	17 780	81,3	4 096	18,7
PLGW600144	7 025	63,8	3 980	36,2
PLGW600155	8 320	82,6	1 750	17,4

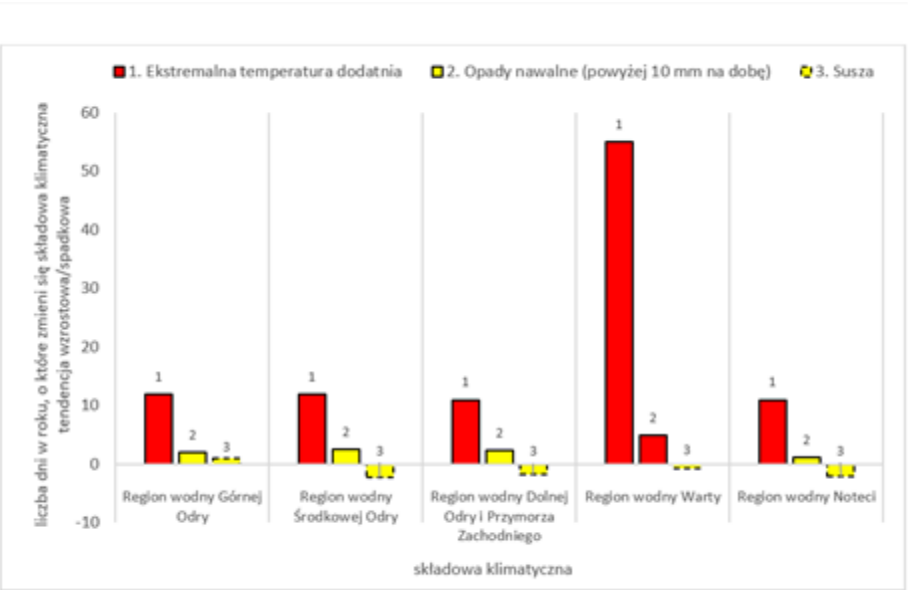
Temat 6a i 6b Zarządzanie ryzykiem powodziowym i ryzykiem wystąpienia suszy oraz przystosowanie do zmian klimatu

Zarządzanie ryzykiem wystąpienia suszy	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>			Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1. PD „analizy klimatyczne” (dotyczy zarówno suszy i/lub powodzi)		Projekt pPGWD obejmuje analizę w rażliwości proponowanych środków w oparciu o mało przejrzystą metodologię w celu oceny długoterminowej efektywności i opłacalności w zmieniających się warunkach klimatycznych. Projekt pPGWD <u>zawiera niejednoznaczne informacje lub niekompletne informacje i dane</u> dotyczące prognozowanej ekonomiki podaży i popytu na wodę, kontroli skuteczności działań, w yboru niezawodnych środków dostosowawczych oraz maksymalnego wykorzystania korzyści międzysektorowych z jednoczesną minimalizacją negatywnych skutków w poszczególnych sektorach		<p><i>Prosimy opisać, czy i w jaki sposób projekt pPGWD obejmuje analizę klimatyczną („climate check”), jaką metodologię i kryteria zastosowano oraz jakie są główne ustalenia. Czy przeprowadzono analizę dla całego PD (np. w ramach SEA) lub w odniesieniu do poszczególnych środków? Jak obszerna/ sprecyzowana jest taka ocena?</i></p> <p>Projekt stwierdza, iż w wyniki analiz klimatycznych uwzględniono przy opracowywaniu zestawu działań naprawczych dla poszczególnych akwenuów.</p> <p>W projekcie nie odniesiono się do kwestii kontroli klimatu. Niektóre oceny są bardzo niejednoznaczne. Przeanalizowano dane meteorologiczne/ klimatologiczne IMGW-PIB. Na podstawie danych, zbieranych przez Instytut danych ustalono, że w stosunku do okresu 1970-2000 obserwowane są niekorzystne zmiany klimatu, ale ich zaawansowanie nie ma obecnie charakteru znacząco odmiennego od występującego w okresie 2016-2021. Istotne odczuwalne różnice prognozowane są od połowy XXI w. (str. 56)</p> <p>Projekt zawiera charakterystyki klimatyczne dla poszczególnych regionów wodnych. Oceniono i zestawiono prognozowane zmiany klimatyczne do 2030 r. oraz 2100 r. (tabele: 4_1, 4_2, 4_3, 4_4, 4_5; str. 59-70).</p> <p>Prognozowane zmiany klimatu dla poszczególnych regionów wodnych prezentuje wykres 4.1 (str. 71).</p> <p>W odniesieniu do poszczególnych jcw przyjęto pod uwagę prognozowane zmiany klimatu do 2100, z uwzględnieniem trzech charakterystyk klimatu: występowania ekstremalnych temperatur dodatnich, występowania opadów nawałnych oraz suszy. Podane charakterystyki zostały jedynie ocenione przez wskazanie trendu zmian (wzrost lub spadek). Dla niektórych jcw trend zmian suszy określono jako wzrost/spadek, co jest dość niejednoznacznym określeniem. Taka sytuacja ma miejsce przykładowo w odniesieniu do jcw pr, gdzie 446 spośród 1272 jcw pr otrzymało taką ocenę)</p> <p>W projekcie uwzględniono działanie związane z adaptacją do zmian klimatu (kod RWC_01). Wyróżniono grupy działań polegające na: ochronie i zwiększaniu retencji leśnej i na obszarach rolniczych oraz retencję i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych. Przykładowo dla jcw rzecznych przypisano 52 działania dla 17 jcw rz.</p>
2. Plany zarządzania ryzykiem wystąpienia suszy			W pPGWD nie odniesiono się do zarządzania ryzykiem wystąpienia suszy albo <u>przyjęto jedynie działania zapewniające (dodatkowe) zaopatrzenie</u>	<p><i>Proszę opisać, czy i w jaki sposób pPGWD odnosi się do zarządzania ryzykiem wystąpienia suszy, częstotliwości występowania suszy, uwzględnionych wskaźników, działań i ram organizacyjnych, a także różnic między suszą a niedostatkiem wód (nadmierną eksploatacją)</i></p> <p>Projekt II aPGW odnosi się do sposobu pobicznego do problematyki suszy, w tym do zarządzania suszą. Nie podano wskaźników charakteryzujących suszę. W Polsce pracowano</p>

				użytkowników w wodę, bez działań zapobiegających pogorszeniu się stanu wód.	oddzielne dokumenty, dotyczące problematyki zarządzania suszą w Polsce: Plan Przeciw działania Skutkom Suszy oraz Program Przeciw działania Niedoborowi Wody Plan Przeciw działania Skutkom Suszy http://stopsuszy.pl/projekt-planu-przeciw-dzialania-skutkom-suszy/ oraz Program Przeciw działania niedoborowi Wody (https://www.gov.pl/web/infrastruktura/obwieszczenie-z-5-lipca-2021-r), na którego analizę i złożenie uwag dano bardzo krótki termin (21 dni), w środku wakacji, zamiast poprowadzić konsultacje równoległe z konsultacjami pzpr i apgw.
3. Link with the Floods Directive					
4. Land use and flood management					

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Prognozowane tendencje zmian wybranych składowych klimatu, w rozbiu na regiony wodne (str. 71)

Wykres 4-1 Prognozowane tendencje zmian wybranych składowych klimatu

Temat 7: Rolnictwo

Rolnictwo	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>			Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1. Ocena presji			Plan pPGWD nie obejmuje analizy głównych presji ze strony rolnictwa na <u>części wód</u> .	<p><i>Prosimy opisać treść analizy presji ze strony rolnictwa oraz wskazać, czy zidentyfikowano wszystkie takie presje i czy opisan o je szczegółowo oraz na jakim poziomie.</i></p> <p>Projekt odnosi się w sposób ogólny do problematyki zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa. Nie określono indywidualnego wkładu sektora rolnictwa w presję chemiczną. W Projekcie, w kontekście presji, jest ono rozpatrywane łącznie z gospodarką komunalną (jako presja chemiczna A, o kodzie PA).</p> <p>Rolnictwo ze względu na wzrost produkcji rolniczej oraz jej intensyfikację przyczynia się do wzrostu ilości biogenów w wodach powierzchniowych.</p>

				<p>Problem zanieczyszczeń jest najbardziej widoczny w przypadku jcw p LW. Projekt wskazuje, iż najistotniejszym czynnikiem oddziałującym na jakość jcw p LW są zanieczyszczenia pochodzące ze spływów obszarowych z terenów użytkowanych rolniczo. Ładunki azotu i fosforu z terenów rolniczych (grunty orne, pastwiska, obszary intensywnej hodowli) a także z rozproszonej zabudowy wiejskiej oraz rekreacyjnej (położonej w zlewni bezpośredniej jezior) nasilają eutrofizację wód jezior. Zły stan chemiczny wód jeziornych jest powodowany, podobnie jak dla wskaźników fizykochemicznych, dopływem zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych. Za istotne źródło presji w jeziorach uznaje się także dopływ substancji używanych dawniej jako środki ochrony roślin, których produkcja i stosowanie jest obecnie prawie zakazane (z tego względu źródło presji zostało określone jako nieznane). Ich obecność w wodach powierzchniowych jest związana z sukcesywnym wymywaniem tych substancji z obszarów rolnych i leśnych, które często stanowią główny typ zagospodarowania terenu zlewni jcw p LW.</p>
2. Analiza rozbieżności i planowane działania			<p>W pPGWD <u>brak oceny ex ante</u>, czy podstawowe działania wystarczą do osiągnięcia celów RDW w zakresie ochrony środowiska.</p>	<p><i>Prosimy opisać, czy w pPGWD ujęto analizę braków w celu stwierdzenia, czy podstawowe działania są wystarczające do zaradzenia zanieczyszczeniom rolniczym ze źródeł rozproszonych, a jeśli nie, to jakie działania dodatkowe uwzględniono. Prosimy również odnieść się do budżetu tych działań i ich obszarów zastosowania.</i></p> <p>Projekt nie zawiera gap analysis. Działania z katalogu są przypisywane dla każdej kategorii problemu i analiza tego w jakim stopniu te działania przyczynią się do rozwiązania problemu w danym jcw p lub regionie w odnym nie jest wykonywana.</p>
3. Zanieczyszczenie ze źródeł rozproszonych			<p>W pPGWD <u>nie</u> wymieniono w sposób wyraźny obowiązkowych i dobrowolnych działań mających na celu poprawę praktyk rolniczych oraz zapobieganie zanieczyszczeniu związkami azotu i innym wyciekom substancji biogennych.</p>	<p><i>Prosimy opisać przewidziane w pPGWD działania w zakresie zwalczania zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i wskazać, czy obejmują one działania obowiązkowe i dobrowolne oraz jakie działania są przewidziane w celu ograniczenia zanieczyszczenia u źródła, zwłaszcza w SZZA itp. Prosimy podać informacje o budżetach związanych z najistotniejszymi działaniami lub ich rodzajami i ewentualnie porównać wysiłki czynione w ramach działań obowiązkowych i dobrowolnych.</i></p> <p>W projekcie wskazano, że należy ograniczyć ilość zanieczyszczeń rozproszonych pochodzących z rolnictwa, poprzez prowadzenie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin, stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność. Takie działania przewidziano dla 548 jcw p rzecznych, 4 jcw p w r, 289 jcw p LW (z czego 165 wymaga podjęcia działań kontrolnych, a w 124 istnieje dodatkowo konieczność ograniczenia zanieczyszczeń pestycydami z rolnictwa). Również w 14 jcw p stwierdzono konieczność podjęcia działań mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami pochodzącymi z rolnictwa poprzez dobrowolne stosowanie działań ze "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej". Na realizację działań związanych z Ograniczaniem zanieczyszczeń rozproszonych planuje się przeznaczyć 57 107,71 zł.</p>

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Temat 8: Wydobycie (i spalanie) węgla

Wydobycie węgla	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>			Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1. Ocena problemu		W pPGWD stwierdzono ogólnie, że kopalnie wywierają presję na części wód w OD, ale nie dostarczono szczegółowych informacji na temat ich liczby i lokalizacji ani ich wpływu na stan części wód.		<p><i>Proszę opisać, jakie informacje zawiera pPGWD dotyczące identyfikacji problemu, np. liczba i lokalizacja kopalni, liczba stron dotyczących tematu</i></p> <p>Projekt IIaPGW w spomina dość ogólnikowo o istnieniu oddziaływań górnictwa, np. na str. 41 - dot. regionu wodnego Warty, jest też w spomniane o Turoszowie, Głogowskim Okręgu Miedziowym.</p> <p>Projekt RBMP wskazuje, że górnictwo węgla brunatnego, kamiennego oraz wydobycie miedzi wywierają presję na poziom wód podziemnych.</p> <p>W projekcie jest poruszona kwestia obniżonego zwierciadła wód podziemnych, związana z odwodnieniem kopalni. Problem dotyczy następujących jcw pd: PLGW600062, PLGW600071, PLGW600083, PLGW600077, PLGW6000105, PLGW6000127, PLGW6000129, PLGW6000143, PLGW6000144, PLGW6000155</p>
2. Priorytetowe substancje niebezpieczne			W pPGWD nie podano żadnego wykazu ścieżek emisji umożliwiające dotarcie do źródła priorytetowych substancji niebezpiecznych dla części wód, gdzie stanowią to znaczącą presję. W ramach PD nie przewidziano żadnych szczególnych działań mających na celu stopniowe wycofywanie priorytetowych substancji niebezpiecznych	<p><i>Please describe the measures included in the dRBMP to phase out priority hazardous substances, if these include mandatory and voluntary measures, which measures are foreseen to reduce pollution at source.</i></p> <p><i>Proszę opisać środki zawarte w pPGWD w celu stopniowego wycofywania priorytetowych substancji niebezpiecznych, jeśli obejmują one obowiązkowe i dobrowolne środki, które są przewidziane w celu zmniejszenia zanieczyszczenia u źródła.</i></p> <p>W ramach IIaPGW został sporządzony spójny i jednolity w skali kraju wykaz wielkości emisji i stężeń substancji priorytetowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 114 ustawy pr.wodne oraz innych substancji powodujących zanieczyszczenie, dla których zostały określone środowiskowe normy jakości (zał.4).</p> <p>Sporządzony został również ranking występowania substancji priorytetowych oraz pozostałych substancji powodujących zanieczyszczenie w wodzie, faunie oraz florze (biota).</p> <p>W IIaPGW zastosowano interpretację, zgodnie z którą eliminacja emisji substancji priorytetowych do środowiska może być odroczone w czasie do 2039 roku. Powołano się na Dyrektywę 2013/39/UE. W związku z tym działania służące eliminacji tych substancji są bardzo ograniczone, a dla pięciu JCWPd zastosowano derogacje z art. 4(4) i przyjęto 2033r jako rok osiągnięcia dobrego stanu chemicznego.</p> <p>Ta interpretacja nie wynika z ww. dyrektywy..</p>

				<p>Zgodnie z pkt (9) dyrektywy 2013/39/UE: “W celu osiągnięcia dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych, zmienione środowiskowe normy jakości dla obecnych substancji priorytetowych powinny zostać osiągnięte do końca 2021 r., natomiast środowiskowe normy jakości dla nowo zidentyfikowanych substancji powinny zostać osiągnięte do końca 2027 r.”</p> <p>W zał. 7 (zestawienie działań) nie zastosowano działań służących ograniczeniu emisji substancji priorytetowych do wód związanych z górnictwem i energetyką węglową.</p>
3. Zmiany klimatu			<p>W pPGWD nie uwzględniono zmian klimatu jako problemu gospodarki wodnej, mimo że uznaje się, że mają one negatywny wpływ na OD.</p> <p>Istnieją plany dotyczące nowych kopalni węgla lub rozbudowy istniejących kopalni w OD.</p>	<p>Proszę opisać, w jaki sposób pPGWD podsumowuje kwestię zmian klimatu i odnosi ją do wydobycia i spalania węgla.</p> <p>W dokumencie brak powiązania zmian klimatycznych ze spalaniem węgla. Wymieniane są działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Brak działań przeciw działającym zmianom klimatu.</p> <p>II aPGW wskazuje się, iż zmiany klimatu obecnie nie mają wpływu na zasoby wód podziemnych, ale zapisy w tym zakresie nie są jasne i jednoznaczne. Każdy region wodny jest przeanalizowany oddzielnie.</p> <p>W projekcie jest mowa o lokalizacji nowych kopalni węgla brunatnego i kamiennego (Złoczew oraz Borynia)</p>
4. Uzasadnienia i wyłączenia			<p>W pPGWD przyznano wyłączenia na mocy art. 4 ust. 7 dla projektów nowych kopalni węgla.</p> <p>Brak uzasadnienia lub złe uzasadnienie zwolnień na podstawie art. 4 ust. 4 i art. 4 ust. 5 w związku z wydobyciem i spalaniem węgla. Jako uzasadnienie podaje się niewspółmiernie wysokie koszty, podczas gdy odwadnianie kopalni jest zwolnione z opłat.</p>	<p><i>Proszę opisać, czy i w jaki sposób dRBMP zawiera informacje o uzasadnieniu dla nowych projektów na węgiel brunatny</i></p> <p>Projekt aPGW nadal przyznaje zwolnienia z art. 4(7) dla planowanych nowych kopalni węgla brunatnego i kamiennego, zaś dla istniejących kopalni (JCWPd są pod wpływem odwadniania) uzasadnienia derogacji z art. 4(4), 4(5) są bardzo ogólne, przede wszystkim podnoszone są potrzeby społeczno-ekonomiczne.</p> <p>W zał. 6 zamieszczono derogację z art. 4(7) dla planowanej odkrywkę węgla brunatnego Złoczew (JCWPd 082, 081, szereg JCWP), oraz dla planowanej kopalni węgla kamiennego - złoża “Borynia”, obszar górniczy “Szeroka I” (JCWPd 144, 155, 156). Uzasadnienie derogacji nie jest wystarczające, brak konkretnych informacji o dokumentach strategicznych z których wynikałaby konieczność realizacji inwestycji, brak konkretnych danych oraz odwołania do konkretnych zapisów Polityki Energetycznej Państwa, nie podano nawet wersji dokumentu (do 2030r, czy projektowana do 2040r?)</p> <p>Brak szacunkowych kosztów i analizy kosztów (w tym środowiskowych i społecznych) do korzyści.</p> <p>Brak informacji o ocenach wodnoprawnych i deklaracji zgodności z RDW. Dla kopalni Złoczew brak prawomocnej Decyzji środowiskowej, a więc brak jednoznacznej przesłanki do przyznania derogacji w trybie “raportowania zastanej sytuacji”. We wszystkich derogacjach 4(7) brak informacji jak przedsięwzięcie wpłynie na jednolite części wód objęte jego oddziaływaniem i które cele nie zostaną osiągnięte.</p>

5. Zwrot kosztów			<p>W pPGWD do sektora wydobywczego nie stosuje się zasad ekonomicznych zwrotu kosztów i obciążania opłatami podmiotów zanieczyszczających. Sektor ten może w dużej mierze pobierać wodę za darmo</p>	<p><i>Proszę opisać, w jaki sposób pPGWD wykorzystuje instrumenty ekonomiczne do egzekwowania zasady płacenia zanieczyszczającym i zasady zwrotu kosztów dla sektora węglowego</i></p> <p>Projekt dokumentu, zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami, nie uwzględnia zwrotu kosztów za usługi wodne związane z górnictwem i spalaniem paliw ani nie uwzględnia zasady “zanieczyszczający płaci”.</p> <p>Sektor górniczy zwolniony jest z tytułu ponoszenia opłat za pobór wody na potrzeby odwodnienia kopalń</p> <p>Produkcja energii w elektrowniach konwencjonalnych jest zwolniona z opłat za usługi wodne za pobór i zrzut wody do chłodzenia elektrowni, na warunkach szczegółowo opisanych w Ustawie prawo wodne. Więcej w punkcie 10. dot. kosztów.</p>
6. Odpowiedzialność			<p>W pPGWD <u>nie</u> podjęto tematu rekultywacji terenów pogórnich (np. przywrócenia poziomu wody podziemnych).</p>	<p><i>Prosimy opisać, czy i w jaki sposób w pPGWD podjęto temat rekultywacji zlikwidowanych kopalni węgla.</i></p> <p>Projekt IIaPGW nie odnosi się do rekultywacji obszarów pogórnich. Jakikolwiek informacje znajdują się w formie derogacji, o które wystąpiły w pojedynczych przypadkach zainteresowane podmioty i nie wynika to z żadnego krajowego dokumentu.</p> <p>W zał. 8 w uzasadnieniu derogacji z art. 4(5) dla JCWPd 062 zawarto planowane do podjęcia działania techniczne służące przywróceniu dobrego stanu ilościowego wody podziemnych - tzn. porozumienie Wód Polskich z ZE PAK obejmujące prace związane z zalewaniem odkrywek konińskich i przywracaniem właściwych stosunków wodnych w rejonie węglowym Konin-Turek.</p> <p>W zał 6 zawarto derogację z art. 4(7) związane z przywracaniem wody w JCWP rejonu węglowego Konin-Turek, w połączeniu z działaniami przeciwpowodziowymi.</p> <p>W innych miejscach IIaPGW brak jakichkolwiek działań lub informacji w tym zakresie. Brak planów dot. JCWPd 105 (kopalnia Turów), JCWPd 083 (kopalnia Belchatów i Szczerców).</p>

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Temat 9: Instrumenty ekonomiczne i adekwatność budżetu

Instrumenty ekonomiczne i adekwatność budżetu	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>			Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1. Kalkulacja zwrotu kosztów dla poszczególnych sektorów			<p>W pPGWD podano informacje o zwrocie kosztów w odniesieniu do miast, przemysłu i rolnictwa, ale nie uwzględniono wyraźnie innych sektorów.</p> <p>Dla każdego z sektorów <u>obliczane są koszty finansowe, ale nie odniesiono się jednoznacznie do kosztów środowiskowych, kosztów zasobów i ich kryteriów obliczeniowych.</u></p>	<p><i>Prosimy opisać, które sektory są objęte kalkulacją zwrotu kosztów i jakie rodzaje kosztów zostały obliczone, a także wyjaśnić, na ile obliczenia te są przejrzyste lub jednoznaczne.</i></p> <p>Obliczeniami zwrotu kosztów usług w odnych objęte zostały 3 sektory: komunalny, przemysłowy i rolnictwo. Dla dwóch pierwszych sektorów wzięto pod uwagę usługi w odno-kanalizacyjne, zaś w przypadku rolnictwa tylko pobór w ody.</p> <p>Kalkulacja nie jest transparentna. Przedstawiono uproszczone zestawienia opłat i stawek opłat dla wybranych rodzajów usług w odnych, jednak nie wskazano grup zwolnionych z opłat, a więc obraz nie jest pełny. (tab. 11-1, 11-2, 11-3) Ponadto w projekcie podana jest jedynie metodyka i dane wynikowe.</p> <p>Koszty środowiskowe zostały oszacowane poprzez pomiar w skaźnika WTP (skłonności do ponoszenia wydatków). Zadeklarowana gotowość do płacenia na rzecz poprawy jakości wód jest utożsamiana z wartością utraconych korzyści w wynikających z nieprawidłowego stanu zasobów w odnych.</p> <p>Finalnie przyjęto wartość WTP w wysokości 134,3 zł/os./rok w 2017 r. - jako średnią dla całej Polski. Na potrzeby IIaPGW wartość ta została dodatkowo skorygowana o wskaźnik wzrostu dochodu rozporządzalnego w 2018 r. (według danych GUS wyniósł on 5,94%) celem uwzględnienia tych danych w szacowaniu</p> <p>stopę zwrotu kosztów usług w odnych w 2018 r. Dlatego też wartość wskaźnika WTP dla 2018 r. wyniosła średnio 149,2 zł/os./rok dla obszaru całej Polski.</p> <p>Łączne koszty środowiskowe dla całego kraju w 2018 r. wyniosły 5726,6 mln zł, przy czym dla obszaru dorzecza Odry koszty środowiskowe w 2018 r. wyniosły 2099,5 mln zł.</p> <p>Powiększe koszty środowiskowe zostały podzielone na sektor komunalny, przemysłowy oraz rolnictwo według zrzu tu ładunków oszacowanego dla sektora komunalnego oraz przemysłu na podstawie danych GUS, a w przypadku rolnictwa według presji mierzonej w DJP przy założeniu określonego współczynnika spływu ładunku. Z zestawienia zawartego w IIaPGW wynika, że ponad połowę wartość kosztów środowiskowych na obszarze dorzecza Odry przypisuje się sektorowi rolniczemu (tab. 11.4).</p> <p>Obliczenia zwrotu kosztów usług w odnych są również mało przejrzyste, zwłaszcza w odniesieniu do sektora przemysłu i rolnictwa. Brak danych rzeczywistych. Wszystkie dane dotyczące kosztów są danymi szacunkowymi.</p>

				<p>Przykładowo zwrot kosztów usług wodnych w sektorze komunalnym został oszacowany na podstawie próby 1899 podmiotów odpowiedzialnych za świadczenie usług w sektorze w odno-kanalizacyjnym, które w 2018 r. złożyły do PGW WP wnioski w przedmiocie akceptacji taryf za usługi wodno-kanalizacyjne (dane dot. całego kraju).</p> <p>Ponadto w projekcie jest mowa, iż „przedsiębiorstwa sektora przemysłowego ponoszą pełne koszty działalności w zakresie poboru wód i zrzutu ścieków. Finansowa stopa zwrotu dla sektora przemysłowego wynosi zatem 100%, co wskazuje na pełne wdrożenie zasady, zgodnie z którą placą użytkowników oraz zanieczyszczający” (rozdz. 11.1.4, str. 255). Najprawdopodobniej w sektorze tym uwzględniono zakłady przemysłowe związane z wydobywaniem węgla brunatnego, które są zwolnione z ponoszenia opłat za usługi wodne. W związku z powyższym przedstawiona analiza i podane stopy zwrotu wydają się być opracowane w sposób mało rzetelny i nieodzwierciedlający rzeczywistości.</p> <p>Ekonomiczna stopa zwrotu usług wodnych w sektorze komunalnym (usługi w odno-kanalizacyjne) była na poziomie 97,4% (dane za rok 2018), w sektorze przemysłowym (usługi w odno-kanalizacyjne) 82,6% (dane za rok 2017), zaś w rolnictwie (opłaty za pobór wód) 2,7% (2017 r.).</p> <p>Niska stopa zwrotu w rolnictwie wynika z wysokich kosztów środowiskowych, które dla obszaru całego kraju oszacowano na poziomie 3027,3 mln zł/rok. Drugim co do wielkości źródłem kosztów są koszty związane z działalnością melioracyjną. Wysokość tych kosztów oszacowano na poziomie 485 mln zł (za 2017 r.).</p>
2. Stopy zwrotu kosztów i wyłączenia			<p>Stopa zwrotu kosztów jest różna w różnych sektorach – w co najmniej jednym sektorze wynosi ona <u>mniej niż 50 %</u>, w łącząc koszty środowiskowe i koszty zasobów albo nie dostarczono żadnych informacji na temat zwrotu kosztów środowiskowych i kosztów zasobów. Wyłączenia z obowiązku zwrotu kosztów są niejasne, bez właściwego uzasadnienia.</p>	<p><i>Prosimy opisać stopę zwrotu kosztów dla różnych sektorów i wyjaśnić, czy w stopie tej uwzględniono koszty środowiskowe i koszty zasobów, czy też nie. Prosimy opisać zastosowane wyłączenia i wskazać, czy w zwrocie kosztów pominięto jakiegokolwiek sektor.</i></p> <p>Nie ma pełnego zwrotu kosztów usług wodnych, koszty środowiskowe znacznie przewyższają nałożone opłaty.</p> <p>“Łączne koszty środowiskowe dla całego kraju w 2018 r. wyniosły 5726,6 mln zł, przy czym dla obszaru dorzecza Odry koszty środowiskowe w 2018 r. wyniosły 2099,5 mln zł”. (Str. 253).</p> <p>“W 2019 r. użytkownicy wód uiszcili łącznie 568,3 mln zł tytułem opłat za usługi wodne, z czego opłaty stałe, których podstawę stanowi pozwolenie w odprawne lub pozwolenie zintegrowane, wyniosły 15,8 mln zł; a opłaty zmienne, które zależą od faktycznego zakresu korzystania z wód - 552,5 mln zł” (str. 244).</p> <p>Nie podano informacji o zwolnieniach z opłat za usługi wodne.</p> <p>W Polsce wg Prawa wodnego zwolnione z opłat jest tzw. zwykłe korzystanie z wód, czyli pobór wód na własne potrzeby w ilości do 5m³/dobę. Ten pobór nie podlega opomiarowaniu i nie wiadomo, jaką część poboru ogółem stanowi (dane są szacunkowe).</p> <p>Ponadto zwolnione z opłat są odwodnienia gómicze (pobór) oraz zrzut ścieków zasolonych (chlorki i siarczany do 500mg/l)</p> <p>Elektrownie korzystają ze zwolnień z opłat za pobór i zrzut wód do chłodzenia: pobór - zwolnienie z opłaty zmiennej za wodę pobraną i zwracaną, która stanowi ok. 80%</p>

				<p>całkowitego poboru na cele chłodzenia zrzut - zwolnienie z opłaty stałej, oraz zwolnienie z opłaty zmiennej jeśli temperatura wody zrzucanej nie przekracza 26 st C albo różnica między zrzucaną a odbiomikiem nie przekracza 11 st C</p> <p>Pozostałe branże przemysłu oraz ludność nie mają przyznaných zwolnień z opłat za usługi wodne.</p>
3. Budżet			<p>W pPGWD określono jedynie <u>budżet ogólny</u>, bez odpowiedniego uzasadnienia i wyjaśnień dotyczących źródeł finansowania.</p>	<p><i>Prosimy opisać podane w pPGWD informacje dotyczące ogólnego budżetu (kwoty) oraz wskazać, czy w odniesieniu do każdego działania lub grupy działań podane są szczegółowe informacje dotyczące ich adekwatności i źródeł.</i></p> <p>“Łączne koszty zestawu działań w obszarze dorzecza Odry wynoszą 9 034,12 mln zł. (jcw pd - koszt 1 101 932,05 zł; jcw p - koszt 7 932 187,95 zł).</p> <p>Najwięcej kosztów ponoszonych będzie w regionie wodnym Środkowej Odry (29%), Warty (27%) oraz Górnej Odry (16%). 87% stanowią nakłady poniesione w ramach jcw RW, a 12,2% oraz 0,45% dotyczy odpowiednio jcw pd oraz jcw LW. Szczegółowe koszty zestawu działań w obszarze dorzecza Odry prezentuje tabela 12-13 (str.</p> <p>Największy udział w kosztach zestawu działań mają działania podstawowe - 83% (koszt 7 516 246,35 zł), pozostałe 17% (koszt 1 517 877,97 zł) stanowią działania uzupełniające (tabela 12-15).</p> <p>Mając na względzie koszty zestawu działań według kategorii działań należy stwierdzić, że w projekcie największy udział w kosztach mają działania z zakresu gospodarki komunalnej i odpadami - 84%. Drugą w kolejności kategorią są działania z zakresu leśnictwa - 12%. Szczegółowe dane w podziale na poszczególne kategorie działań, przedstawia tabela 12-16 (str. 312)</p> <p>Działania finansowane wyłącznie ze środków własnych bądź budżetu państwa stanowią 30% w ogólnej liczbie działań. Pozostałe 70% działań stanowią działania, które oprócz środków własnych czy budżetu państwa mogą być finansowane ze środków UE, innych środków krajowych (poprzez NFOŚiGW/WFOŚiGW) oraz środków programu LIFE.</p> <p>Projekt II aPGW zakłada, że ponad 41% w wszystkich działaniach stanowią działania możliwe do wdrożenia do 2024 roku, przy czym nie mają one określonego źródła finansowania. 37% w wszystkich działaniach z kolei jest możliwe do wdrożenia do 2024 roku i posiada zapewnione źródło finansowania. 21% działań jest możliwe do wdrożenia do 2027 roku, ale nie ma określonego źródła finansowania. (tabela 12-17).</p> <p>Projekt nie wskazuje jakie są źródła finansowania poszczególnych działań. Ponadto brak informacji, które działania będą finansowane ze środków własnych bądź budżetu, a które ze środków zewnętrznych.</p> <p>Brak informacji odnośnie pozyskiwania środków zewnętrznych (np. fundusze UE) – czy złożono</p>

				w nioski, jak zostały rozpatrzone.
--	--	--	--	------------------------------------

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Temat 10: Wyłączenia

Wyłączenia	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>				Jak pPGWD odpowiada na w skażnik?
Wskaźnik 1: Liczba wyłączeń			<p>W pPGWD przewidziano wyłączenia dla ponad <u>30%</u> części wód ALBO zmniejszono liczbę części wód objętych wyłączeniami o mniej niż 30% w porównaniu z 2. cyklem PGWD.</p> <p>Projekt pPGWD opiera się w znacznym stopniu na wyłączeniach na podstawie art. 4 ust. 7, dotyczących <u>ponad 50</u> części wód.</p>		<p>W IIaPGW zastosowano derogacje z art. 4(4) lub 4(5) dla 1355 (tj. 78,7%) jednolitych części wód powierzchniowych oraz dla 12 (tj. 18,2%) jednolitych części wód podziemnych. 76,5% w wszystkich JCW jest objętych odstępstwami z art. 4(4) i/lub 4(5).</p> <p>W IaPGW te wartości wnosyły odpowiednio 1427 (tj. 65,9%) dla JCWP i 12 (tj. 18,2%) dla JCWPd oraz 64,5% dla wszystkich JCW.</p> <p>W stosunku do IaPGW dla wód podziemnych wzrosła liczba derogacji z art. 4(4) i spadła liczba z art. 4(5).</p> <p>Liczba JCWP objętych derogacjami spadła na skutek zmniejszenia liczby JCWP w nowym podziale, ale ich odsetek wzrósł o 12,8%. Znacząco zwiększyła się liczba derogacji z art.4(5) (z 12 do 888, tj. 51,6%), przy jednoczesnym niewielkim spadku liczby odstępstw z art. 4(4).</p> <p>Odstępstwa a art. 4(7) w IIaPGW przyznano dla inwestycji planowanych na obszarze 158 (tj. 9,2%) JCWP oraz 52 (tj. 78,8%) JCWPd. Nie mamy możliwości porównania z IaPGW ze względu na jego objętość (zał. 3 ma 688 stron w pliku PDF).</p>
2. Analiza rozbieżności			Projekt pPGWD nie zawiera analizy rozbieżności/luk w		<p><i>Proszę opisać, czy pPGWD obejmuje taką analizę luk i w jakiej skali (jednostka wodna, grupy, zlewnia,) jest ona opracowywana. Proszę opisać zawarte informacje (środki, przyczyny opóźnień, oczekiwany</i></p>

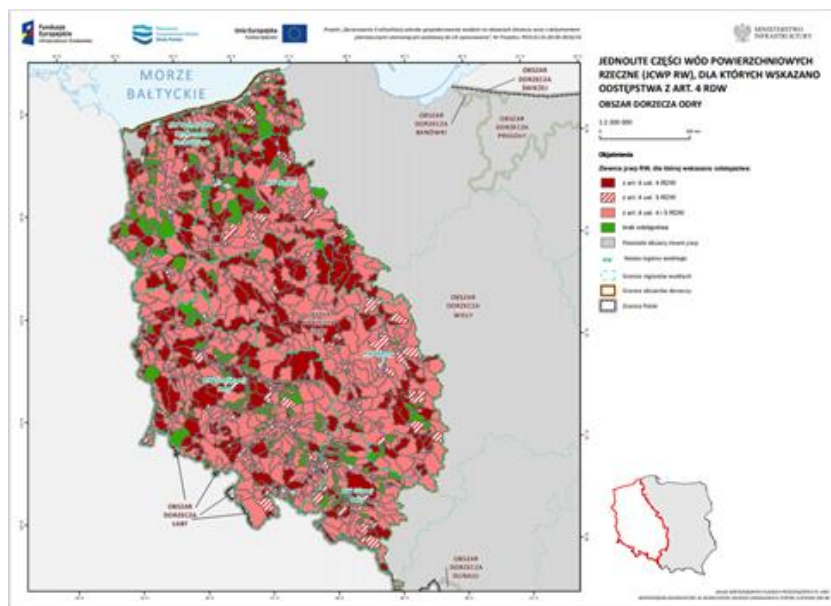
			celu ilościowego określenia działań niezbędnych do osiągnięcia celów ramowej dyrektywy w wodnej.		<p><i>harmonogram realizacji). Proszę opisać, jak szczegółowe i obszerne są prezentowane informacje oraz czy dokumenty uzupełniające są udostępniane opinii publicznej.</i></p> <p>Brak "gap analysis". Przyjmuje się najczęściej, że osiągnięcie dobrego stanu wód nie jest możliwe do 2027 roku ze względu na warunki naturalne lub brak możliwości technicznej. Przyczyny nieosiągnięcia celów w terminie są wyjaśnione. Zaplanowano zestaw działań dla zagrożonych JCW, chociaż nie zawsze są one kompletne i wystarczające.</p> <p>Dokumenty służące opracowaniu IIaPGW nie są publicznie dostępne, ale są udostępniane na wniosek. Jest to bardzo obszerna i trudna do poruszania się dokumentacja.</p>
3. Uzasadnienia wylęczeń na podstawie art. 4 ust. 4 i art. 4 ust. 5		pPGWD uzasadnia wydłużenie terminu lub mniej rygorystyczne cele albo z ograniczoną szczegółowością, albo na ogólnym poziomie RBD, przy czym środki mające na celu wypełnienie luki w osiągnięciu dobrego stanu lub mniej rygorystyczne cele są opisane tylko na poziomie ogólnym. Przyczyny warunków naturalnych, wykonalności technicznej i nieproporcjonalnych kosztów są ogólnie opisane za pomocą argumentów lub na poziomie RBD, bez konkretnych odniesień do części wód.			<p><i>Prosimy opisać wylęczenia na podstawie art. 4 ust. 4 i art. 4 ust. 5 zastosowane w pPGWD oraz informacje podane w pPGWD. Prosimy również określić, w jaki sposób pPGWD uzasadnia przyznane wylęczenia, poziom szczegółowości podanych informacji i czy uzasadnienie dotyczące niewspółmierności kosztów opiera się (tylko) na ocenie przyszłości.</i></p> <p>Odstępstwa są uzasadniane w sposób ogólny, często niewystarczający. W przypadku większości derogacji uzasadnienia są kalką opracowaną dla danego typu inwestycji lub presji, sporadycznie opis jest dostosowywany do konkretnej lokalizacji.</p> <p>Np. w odniesieniu do oddziaływań górnictwa węgłowego: "Potrzeby społeczno-ekonomiczne wpisują się w cele strategiczne „Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku”, „Strategii Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska”, „Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030”, „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” oraz w założenia Polityki Surowcowej Polski” ale nie wiadomo o jakie konkretnie potrzeby społeczno-ekonomiczne chodzi, nie ma uzasadnienia, dlaczego tych potrzeb nie można zaspokoić z wykorzystaniem innych źródeł energii i innych gałęzi gospodarki dających miejsca pracy.</p> <p>"Brak wykonalnych i korzystniejszych alternatywnych rozwiązań wynika z analizowanych arcyzających w wykonaniu dokumentacji hydrogeologicznych, natomiast dopuszczalność dalszego poboru była i jest analizowana na etapie przeglądu pozwoleń w odnawialnych." - Nie wiadomo, czy i jakie alternatywy zostały przeanalizowane, czy np. wzięto pod uwagę wariant szybszego zamknięcia kopalni, koszty i korzyści z niego wynikające.</p>

					W IIaPGW przyjęto założenie, że niebezpieczne substancje priorytetowe są podstawą do odroczenia osiągnięcia celów w JCW do 2039r, i pięciu JCWPd przyznano na tej podstawie derogacje z art. 4(4), podając jako datę osiągnięcia dobrego stanu chemicznego 2033r. Nie podano dokładnej podstawy prawnej tego założenia, powołano się na dyrektywę 2013/39/EU, która mówi o roku 2021 i 2027, a nie o 2039.
4. Uzasadnienia na podstawie art. 4 ust. 6				pPGWD nie stosuje żadnego zwolnienia z art. 4 (6) z tytułu okoliczności dot. przyczyn naturalnych lub siły wyższej, które są wyjątkowe lub których nie można było racjonalnie przewidzieć, w szczególności ekstremalnych powodzi i przedłużających się susz, lub w wyniku okoliczności spowodowanych w wypadkami, których nie można było racjonalnie przewidzieć	<p><i>Proszę opisać zwolnienia z art. 4 (6) zastosowane w pPGWD oraz informacje zawarte w pPGWD. Zwłaszcza informacje o tym, jak miała miejsce ostatnia podobna powódź lub susza i jaka była wyjątkowa. Proszę również określić środki podjęte w celu zmniejszenia wpływu wyjątkowego zdarzenia, w szczególności w celu ochrony stanu akwenu – jeśli to możliwe, wraz z informacją o kosztach.</i></p> <p>Derogacja z Art. 4(6) nie jest stosowana, ale podjęto przygotowania do jej stosowania w kolejnym cyklu planistycznym:</p> <p>“RDW w artykule 4.6. dopuszcza również ustanowienie odstępstwa polegającego na czasowym pogorszeniu stanu wód, które wystąpi w wyniku zjawisk o charakterze naturalnym, nadzwyczajnych i niemożliwych do przewidzenia. Przepis ten może być jednak zastosowany wtedy, kiedy w poprzednim planie gospodarowania wodami opracowano odpowiednie definicje i wskaźniki dla opisanie tych wyjątkowych okoliczności. Dotychczasowe plany nie zawierały takich informacji. W II aPGW przygotowano definicje i wskaźniki, które umożliwią analizy w cyklu planistycznym 2022-2027.” (wersja nieśpezjalistyczna, str. 12)</p>
5. Article 4(7) exemption justifications		<p>➤ The draft RBMP includes a justification of the exemptions, but <u>only some of the conditions of the article 4(7) test are fulfilled</u> of the following aspects:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ The article 4(7) test is applied to the exemptions and its justifications, including all steps taken to mitigate adverse impact ➤ beneficial objectives can't be achieved by other means. ➤ overriding public interest or the benefits to the human health, public safety or sustainable development outweighing negative effects, ➤ consistency with other EU environmental regulation ➤ (see CIS Guidance Document 36). <p>Projekt zawiera uzasadnienie wyłączeń, ale</p>			<p><i>Prosimy opisać wyłączenia na podstawie art. 4 ust. 7 zastosowane w pPGWD oraz informacje podane w pPGWD. W szczególności należy wskazać, jakie rodzaje zmian są uwzględnione, ile zmian i części wód to dotyczy, a także informacje dotyczące obszerności i szczegółowości uzasadnienia oraz czy uzasadnienie jest właściwe dla danej części wód i opiera się na najnowszych danych. Prosimy również wskazać, czy zidentyfikowano i określono ilościowo korzyści płynące z osiągnięcia dobrego stanu oraz czy uwzględniono wszystkie istotne usługi ekosystemowe.</i></p> <p>W projekcie IIaPGW dla obszaru dorzecza Odry zawarto wykaz inw estycji, które mogą doprowadzić do nieosiągnięcia założonych celów środowiskowych, spełniających jednak warunki dopuszczające zastosowanie odstępstwa na podstawie art. 4 ust. 7 RDW.</p> <p>Derogacje z art. 4(7) dotyczą głównie nowych zmian hydromorfologicznych na cele walki z powodzią, melioracji rolniczych i czasem zwiększania retencji, sporadycznie dostosowania do żeglugi oraz nowych odwodnień górniczych. Ogółem przyznano derogacje dla 160 planowanych inw estycji,</p>

		<p>spełnione są tylko niektóre warunki z art. 4 ust. 7 w następujących aspektach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Test z art. 4 ust. 7 stosuje się do wyłączeń i jego uzasadnień, w tym w wszystkich kroków podjętych w celu złagodzenia negatywnego wpływu - korzystnych celów nie można osiągnąć innymi środkami. - nadrzędny interes publiczny lub korzyści dla zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa publicznego lub zrównoważonego rozwoju przeważające nad negatywnymi skutkami, - spójność z innymi regulacjami środowiskowymi UE (zob. dokument 36 z wytycznymi CIS). 		<p>realizowanych na obszarze co najmniej 158 JCWP i 52 JCWPd.</p> <p>W przypadku derogacji przepisów z I aPGW nie dokonano aktualizacji uzasadnień, więc dane są stare (np. zał. 6 derogacja W_152_O - kopalnie węgla kamiennego Bobrek - Miechówice I oraz Bytom III - dane GUS o energetyce z 2013 i 2014r).</p> <p>Nie uzupełniono ani nie zweryfikowano również innych danych, które powinny być ujęte w II aPGW w odniesieniu do każdej derogacji 4(7):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brak informacji o decyzjach środowiskowych, ocenach w odprawnych i deklaracji zgodności z RDW (bardzo często) - Brak informacji o dokumentach strategicznych z których wynikałaby konieczność realizacji inwestycji (często) - Brak szacunkowych kosztów (często) - Braki analizy stosunku kosztów (w tym środowiskowych i społecznych) do korzyści (zawsze) - Nie podano JCWP objętych potencjalnym zasięgiem oddziaływania inwestycji (bardzo często) <p>W przypadku znacznej części derogacji uzasadnienia są kalką opracowaną dla danego typu inwestycji, ale dość często opis jest dostosowany do konkretnej lokalizacji, czasem opis jest bardzo indywidualny.</p> <p>np. 3_724_O - Regulacja rzeki Warty w rejonie miasta Koła - RZGW w Poznaniu/ZZ w Kole - przedstawiono 3 warianty rozwiązania problemu i wyjaśniono dlaczego wybrany wariant jest najkorzystniejszy / najmniej szkodliwy dla środowiska. Jednak uzasadnienia bardzo często budzą wątpliwości - np. 3_884_O Podpiętrzenie jezior Skulskich, gm. Skulsk - RZGW Bydgoszcz - w rzeczywistości inwestycja nie dotyczy podpiętrzenia jezior, tylko pogłębienia dna rzeki Lisewki uchodzącej z tych jezior i obniżenia piętrzenia na jazie o 50 cm, co wydaje się nieuzasadnione i szkodliwe.</p> <p>A_549_O/A_1810_W - Budowa podziemnej kopalni w celu wydobywania rud cynku i ołowiu ze złoża Zawiercie 3 - Rathdowney Polska Sp. z o.o. - uzasadnienie jest niewiarygodne, brak dowodów na to że w inwestycja stanowi nadrzędny interes społeczno-gospodarczy.</p> <p>W informacjach dot. derogacji pomijany jest fakt występowania w zasięgu planowanej inwestycji obszarów chronionych, w tym Natura 2000. Wpływ na siedliska zależne od wody nie jest analizowany.</p>
--	--	--	--	--

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Załącznik graficzny 38 - Lokalizacja jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych dla których wyznaczono odstępstwa z art. 4.4 i 4.5 RDW

wyznaczono odstępstwa z art. 4.4 i 4.5 RDW

Załącznik graficzny 42 - Lokalizacja jednolitych części wód podziemnych dla których

II aktualizacja PGWD/project

		JCWP z derogacjami z art.:				% JCWP z derogacjami z artykułu:			
	łączna liczba	4.4 i/lub 4.5	4.4	4.5	4.7	4.4 i/lub 4.5	4.4	4.5	4.7
Wody gruntowe	66	12	7	6	52	18,2	10,6	10	78,8
Wody powierzchniowe	1722	1355	1233	888	158	78,7	71,6	51,6	9,2
łącznie	1788	1367	1240	894	210	76,5	69,4	50	11,7

Temat 11: Przegląd i aktualizacja informacji nt. wdrażania poprzednich PGWD

Przegląd i aktualizacja informacji nt. wdrażania poprzednich PGWD	Klasyfikacja. <i>Prosimy wybrać jedną opcję</i>		Jak pPGWD odpowiada na wskaźnik?
Wskaźnik 1: Wdrażanie działań		<p>W projekcie wskazano, że do tej pory zrealizowano mniej niż 80% POM drugiego cyklu przeznaczonego na osiągnięcie celów środowiskowych LUB rozpoczęto mniej niż 85% tych działań LUB zakończono mniej niż 50% tych działań</p>	<p>Prosimy opisać dane i informacje zawarte w pPGWD dotyczące wdrażania działań w ramach 2. cyklu PD. Prosimy podać konkretny opis dostępnych informacji wyjaśniających, które rodzaje działań są wdrażane z największym opóźnieniem oraz jakie są przyczyny tych opóźnień.</p> <p>Projekt podaje, iż cele środowiskowe ustalone dla jcwp w aPGW (2016-2021) w wyniku konieczności przeniesienia na nowy układ planistyczny (II aPGW) nie w każdym przypadku zostały ustalone (s.212). Prezentuje dokonane oceny postępu w osiąganiu celów środowiskowych dla poszczególnych kategorii wód obszaru dorzecza Odry. W ramach analiz stanu jcwp, poza zidentyfikowaną presją, wyznaczono dodatkowo pięć grup prawdopodobnych przyczyn nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany legislacyjne - zmiana wartości granicznych wskaźników decydujących o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym jcwp; zmiana typologii wód dla stanu/potencjału ekologicznego; 2. Zmiana zakresu monitoringu - rozszerzenie monitoringu wskaźników decydujących o stanie chemicznym jcwp zgodnie z dyrektywą 2013/39/UE oraz rozpoczęcie monitoringu bioty; 3. Stopień realizacji oraz skuteczność zestawu działań - analiza stopnia wdrożenia zaproponowanych działań w ramach aPGW w raz z oceną skuteczności działań dla jcwp w nowym układzie planistycznym; 4. Uwarunkowania zlewni - analiza wpływu niskiego potencjału sorpcyjnego zlewni oraz dopływ wód ze

			<p>zlewni powyżej z uwzględnieniem ich chemizmu;</p> <p>5. Inne - w tym działania, które pomimo wdrożenia i skuteczności nie doprowadziły do obniżenia stężeń substancji chemicznych poniżej EQS.</p> <p>Ocenę postępu w osiąganiu celów środowiskowych dla stanu/potencjału ekologicznego jcw p RW w okresie od 2016 r. do 2021 r. (układ planistyczny aPGW) w raz z wyjaśnieniem przyczyn nieosiągnięcia celów środowiskowych podaje TABELA 9.1 (s.213)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 33 jcw p RW (1,9% w wszystkich jcw p RW w tym obszarze dorzecza) osiągnęło cele środowiskowe. - dobry stan/potencjał ekologiczny utrzymało 49 jcw p RW (2,9% w wszystkich jcw p RW na obszarze dorzecza Odry) - w 1 611 jcw p RW (93,7%) spośród w wszystkich 1 719 jcw p RW na opisywanym obszarze dorzecza cele środowiskowe nie zostały osiągnięte, - w tym w 1 028 jcw p (59,8% spośród w wszystkich jcw p RW) z powodu braku poprawy stanu/potencjału ekologicznego do dobrego i w 502 (29,2%) z powodu pogorszenia do stanu/potencjału ekologicznego poniżej dobrego. <p>W przypadku 81 jcw p, pomimo nieosiągnięcia celów środowiskowych, odnotowano poprawę stanu/potencjału ekologicznego.</p> <p>W odniesieniu do 26 jcw p RW (1,5% w wszystkich jcw p w obszarze dorzecza Odry) nie sporządzono oceny postępu w osiąganiu celów środowiskowych ze względu na brak oceny stanu/potencjału ekologicznego.</p> <p>TABELA 9.2 (s. 214) prezentuje ocenę postępu w osiąganiu celów środowiskowych dla stanu/potencjału ekologicznego jcw p RW (aktualny układ planistyczny II aPGW):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 65 jcw p RW (5,11% w wszystkich jcw p RW w obszarze dorzecza Odry) osiągnęło cele środowiskowe. - w tym dobry stan utrzymało 37 (2,91%) jcw p RW, a poprawa do dobrego stanu/potencjału ekologicznego miała miejsce w przypadku 28 (2,2%) jcw p RW. - w 761 jcw p (59,9%) spośród w wszystkich 1 272 jcw p RW z oceną stanu/potencjału ekologicznego na opisywanym obszarze dorzecza, cele środowiskowe nie zostały osiągnięte, w tym w 535 jcw p RW (42,06% spośród w wszystkich jcw p RW) z powodu braku poprawy stanu/potencjału ekologicznego do dobrego i w 217 (17,06%) z powodu pogorszenia do stanu/potencjału ekologicznego poniżej dobrego. - w 9 jcw p RW (0,71%) cel nie został osiągnięty, ale odnotowano poprawę stanu/potencjału o co najmniej jedną klasę. - w odniesieniu do 446 jcw p (35,06% w wszystkich jcw p RW w obszarze dorzecza Odry) nie sporządzono oceny postępu w osiąganiu celów środowiskowych ze względu na brak oceny stanu/potencjału ekologicznego lub brak celu środowiskowego z przeniesienia dla nowych powstałych jcw p RW. <p>Podsumowanie:</p> <p>Najczęstszą przyczyną nieosiągnięcia celów środowiskowych w 761 jcw p RW na obszarze dorzecza Odry było utrzymujące się oddziaływanie presji.</p> <p>Działania zaplanowane w aPWŚK miały niski stopień realizacji, lub działania zrealizowane nie były dość skuteczne.</p> <p>W efekcie 535 spośród tych jcw p RW (42,1%) nie osiągnęło stanu dobrego, a dla dalszych 217 jcw p RW (17,1%) nastąpiło pogorszenie do stanu/potencjału ekologicznego poniżej dobrego.</p> <p>W pozostałych 9 jcw p RW (0,7%), w których także nie osiągnięto celów środowiskowych, doszło do poprawy stanu/potencjału ekologicznego.</p> <p>Na nieosiągnięcie celów środowiskowych w sumie w 886 jcw p RW (51,4%), w obszarze dorzecza Odry mogły mieć także wpływ warunki panujące w zlewni (dopływ zanieczyszczeń z innej jcw p, niski potencjał sorpcyjny jcw p, zanik przepływu wody w korycie lub zagrożenie suszą).</p>
--	--	--	--

			W efekcie wymienionych warunków brak postępu w osiągnięciu stanu dobrego i pogorszenie do stanu/potencjału ekologicznego poniżej dobrego w skazano odpowiednio, dla 451 jcwp RW (35,5%) i 170 jcwp RW (13,4%). Poza wymienionymi, także zmiany legislacyjne, takie jak zmiana wartości granicznych klas i typologii abiotycznej były podstawą wskazania pogorszenia się stanu/potencjału ekologicznego w 217 jcwp RW (17,1%) na obszarze dorzecza Odry.
2. Skuteczność działań		Projekt PBMP zawiera ocenę skuteczności przeszłych i bieżących środków. W ocenie nie porównuje się skuteczności różnych środków	<i>Prosimy opisać dane i informacje zawarte w pPGWD dotyczące wdrażania działań w ramach 2. cyklu PD. Prosimy podać konkretny opis dostępnych informacji wyjaśniających, które rodzaje działań są wdrażane z największym opóźnieniem oraz jakie są przyczyny tych opóźnień. Proszę szczegółowo określić dostępne informacje, wyjaśniając, jakie rodzaje środków zostały poddane ocenie, czy zostały one porównane oraz jakie zalecenia zostały wydane dla III cyklu dRBMP oraz w jaki sposób te zalecenia zostały wdrożone.</i>

Miejsce na zrzuty ekranu z dokumentu pPGWD (prosimy opisać, co przedstawiają i dlaczego jest to przykład dobrych praktyk lub niezadowolających wyników oraz podać źródło, w tym numer strony):

Wyżej opisane wyniki oceny postępu zaprezentowano w tabeli poniżej (tabela 9-1).

Tabela 9-1 Ocena postępu w osiągnięciu celów środowiskowych dla stanu/potencjału ekologicznego na obszarze dorzecza Odry dla jcwp RW w układzie planistycznym aPGW (2016-2021)

Stopień osiągnięcia celu	Liczba jcwp RW	Udział jcwp (%)
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego nieosiągnięty - brak postępu	1 028	59,8
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego nieosiągnięty - pogorszenie do stanu/potencjału poniżej dobrego	502	29,2
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału	81	4,7
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego osiągnięty - utrzymanie dobrego stanu	49	2,9
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego osiągnięty - poprawa stanu	33	1,9
Brak możliwości oceny postępu w osiągnięciu celów środowiskowych	26	1,5
Liczba jcwp RW w obszarze dorzecza	1 719	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych aPGW

TABELA 9.1 (s.213) Ocena postępu w osiągnięciu celów środowiskowych dla stanu/potencjału ekologicznego jcwp RW w okresie 2016 - 2021 r. (układ planistyczny aPGW) wraz z wyjaśnieniem przyczyn nieosiągnięcia celów środowiskowych

TABELA 9.2 (s. 214) ocena postępu w osiąganiu celów środowiskowych dla stanu/potencjału ekologicznego jcwp RW (aktualny układ planistyczny II aPGW):

Wyżej opisane wyniki oceny postępu zaprezentowano w tabeli poniżej (tabela 9-2).

Tabela 9-2 Ocena postępu w osiąganiu celów środowiskowych dla stanu/potencjału ekologicznego na obszarze dorzecza Odry dla jcwp RW w układzie planistycznym IIaPGW (2022-2027)

Stopień osiągnięcia celu	Liczba jcwp RW	Udział jcwp (%)
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego nieosiągnięty - brak postępu	535	42,06
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego nieosiągnięty - pogorszenie do stanu/potencjału poniżej dobrego	217	17,06
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału	9	0,71
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego osiągnięty - utrzymanie dobrego stanu	37	2,91
Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego osiągnięty - poprawa stanu	28	2,20
Brak możliwości oceny postępu w osiąganiu celów środowiskowych	446	35,06
Liczba jcwp RW w obszarze dorzecza	1 272	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Krok 3: Tematy uzupełniające

Cel: Zebranie dodatkowych informacji na tematy związane z danym krajem lub OD.

Zastosowanie: Ta informacja zostanie wykorzystana w szczegółowej punktacji raportu dotyczącej wydajności projektu RBMP, w sekcji dotyczącej kraju.

Instrukcje:

- *Jeśli uważasz, że warto poruszyć dodatkowe tematy w raporcie (np. nielegalne wykorzystanie wody, HMWB, wskaźniki), przygotuj krótki tekst sekcji (nie więcej niż 2 akapity każdy) w poniższej tabeli. W idealnym przypadku dodatkowy tekst powinien być napisany w taki sposób, aby można go było bezpośrednio przenieść do raportu; lub przynajmniej dołączyć akapit, który należy uwzględnić.*
- *Jeśli istnieją pozytywne elementy, np. fiszki, zdjęcia lub ogólne mapy, lub aspekty, które obrazują słabe wyniki, prosimy o zamieszczenie w swojej odpowiedzi (na końcu każdej sekcji) zrzutów ekranu, aby zilustrować przykładowy raport końcowy.*

- 1) Ogólna uwaga dotycząca relacji międzynarodowego pPGWD i krajowego pPGWD dla dorzecza Odry tyczy się możliwości dokonania całościowej oceny: opisany dokument (pPGWD dla międzynarodowego dorzecza Odry) odnosi się często w treści do krajowego planu gospodarki wodnej dla Odry, który wciąż oczekiwał na upublicznienie i włączenie w process konsultacji w momencie przygotowania tej analizy, będąc dokumentem opóźnionym. Dopóki plany krajowe nie zostaną udostępnione do konsultacji, nie można wyznaczyć terminu konsultacji dla projektu planu międzynarodowego. Plany działania do których odnosił się projekt pPGWD dla międzynarodowego dorzecza Odry stanowią kluczową część PGW. Streszczenie programów działań przedstawione w dokumencie dla w międzynarodowego dorzecza Odry oceniono negatywnie, głównie dlatego, że jest ono przekazane do konsultacji przed ustanowieniem i ujawnieniem samych programów działań z krajowego pPGWD dla Odry.
- 2) Znaczące problemy gospodarki wodnej w dorzeczu Odry:
Za bardzo istotny problem dorzecza Odry uznano depozycję atmosferyczną (zanieczyszczenie powietrza). Także zagrożenie związane z drożnością rzek pod kątem możliwości migracji ryb dwuśrodowiskowych oraz efektywność korzystania z zasobów wodnych i finansowanie działań w gospodarce wodnej. Bardzo istotnym problemem okazały się również ścieki bytowe.

Jeśli chodzi o istotne problemy: ścieki przemysłowe, nieopomiarowany pobór wód podziemnych na potrzeby nawodnień upraw rolnych, pobór wód oraz odwodnienia obszarów górniczych, narażenie na suszę, wynikające ze zmian klimatu, a mające wpływ na różne sektory gospodarki.

Pozostałe problemy we wszystkich dorzeczach zostały uznane jako umiarkowane lub mało znaczące. (<https://www.gov.pl/web/infrastruktura/przyjeto-przeglad-istotnych-problemow-gospodarki-wodnej-dla-obszarow-dorzeczy>)

- 3) Projekt ma 478 stron (główny dokument), ponadto posiada kilka skompresowanych załączników (m.in. wykresy, zestawienia tabelaryczne). Ponadto, w trakcie trwania konsultacji – 2 tygodnie przed ich końcem – dodano nowe dokumenty uzupełniające tzw. erraty. Dodawanie dokumentów w trakcie trwania konsultacji kłóci się z porządkiem procedury oraz utrudnia znacznie możliwość oceny ze względu na znaczne gabaryty nowej dokumentacji.
- 4) Program działań zawiera załącznik nr. 7, na który składa się krajowy program działań (załącznik nr 7.1) oraz programy dla poszczególnych kategorii wód oddzielnie (załączniki nr 7.3 - 7.7). Ponadto w tabeli wymieniono nowe inwestycje planowane do realizacji w kolejnym cyklu planistycznym (Załącznik nr 6 oraz Zestawienie inwestycji kierunkowych_dokument wspierający), ale bez przyporządkowania ich do jednolitych części wód, co utrudnia analizę. Na etapie konsultacji społecznych nie wykonano przestrzennej bazy działań (GIS), co silnie utrudnia analizę działań i planów inwestycyjnych przypisanych do jednolitych części wód.

14.10.2021